

„23. szakasz. – Az állam vagy a helyi közigazgatási hatóságok részvényesi részvételével működő azon adós gazdasági társaságok esetében, amelyeknek a mérlegbeli számláikon nem performáns követelések jelentkeznek, alkalmazhatók az utólagosan módosított és kiegészített 15/1998. számú sürgősségi kormányrendeletben a hátralékos költségvetési kötelezettségek megszüntetésére vonatkozó eljárások is.”

II. szakasz. – A jelen sürgősségi rendelet hatályba lépésének időpontjától számított 30 napos határidőn belül az ügynökség javaslatára a kormánynak jóvá kell hagynia a Bankaktíva Értékesítő Ügynökség szervezéséről és működéséről szóló 387/1999. számú kormányhatározat módosítását és kiegészítését.

III. szakasz. – A 64/1999. számú sürgősségi kormányrendelettel, az 54/1999. számú kormányrendelettel és a jelen sürgősségi rendelettel módosított és kiegészített 51/1998. számú sürgősségi kormányrendeletet a törvénnyel való jóváhagyása után, a szakaszok átszámozásával újra közzé kell tenni Románia Hivatalos Közlönyének I. Részében.

RADU VASILE
MINISZTERELNÖK

Ellenjegyi:
Decebal Traian Remeş
pénzügyminiszter

Bukarest, 1999. december 9.
193. szám.

ÚJRAKÖZZÉTÉTELEK

84/1995. számú TÖRVÉNY

- Tanügyi törvény^{x)}

I. CÍM

Általános rendelkezések

1. szakasz. - A jelen törvény az országos oktatási rendszer szervezését és működését szabályozza.
2. szakasz. - Romániában az oktatás elsőbbséget élvező nemzeti ügy.
3. szakasz. - (1) Az oktatás célja a román társadalom humanista hagyományaira, demokratikus értékeire és törekvéseire támaszkodó nevelési eszmény megvalósítása, és az oktatás hozzájárul a nemzeti identitás megőrzéséhez.
(2) A román iskola nevelési eszménye az emberi egyéniség szabad, egészében való és harmonikus fejlesztése, az önálló és alkotó személyiség kialakítása.
4. szakasz. - (1) Az oktatás rendeltetése az emberi egyéniség formálása a következő utakon:
 - a) a tudományos ismereteknek, a nemzeti és az egyetemes kultúra értékeinek az elsajátítása;
 - b) a szellemi képességeknek, az érzelmi fogékonyságnak és a gyakorlati hozzáértésnek a kifejlesztése humanista, tudományos, műszaki és esztétikai ismeretek elsajátításával;

^{x)} Újraközzététel, a szakaszok és a bekezdések átszámozásával és egyes elnevezések aktualizálásával, a 84/1995. számú tanügyi törvényt módosító és kiegészítő 36/1997. számú sürgősségi kormányrendelet jóváhagyásáról szóló, a Monitorul Oficial al României I. Részének 1999. augusztus 3-i 370. számában, magyar nyelven pedig a Románia Hivatalos Közlönye 1999. szeptember 23-i 156. számában közzétett 151/1999. számú törvény II. szakasza alapján.

A 84/1999. számú törvényt a Monitorul Oficial al României I. Részének 1996. január 5-i 1. számában, magyar nyelven pedig a Románia Hivatalos Közlönye 1996. január 29-i 15. számában újra közzétették és a 36/1997. számú sürgősségi rendelettel illetve a 151/1999. számú törvénnyel módosították.

A jelen újraközzététel román nyelven megjelent a Monitorul Oficial al României I. Részének 1999. december 10-i 606. számában.

c) a szellemi munka azon technikáinak elsajátítása, amelyek az egész életre kiterjedő tanuláshoz és önképzéshez szükségesek;

d) az alapvető emberi jogok és szabadságok tiszteletben tartásának, a méltóságnak és a toleranciának, a szabad véleménycserének a szellemében való nevelés;

e) az emberi problémák, az erkölcsi és állampolgári értékek iránti fogékonyságnak, a természet és a környezet iránti tiszteletnek az ápolása;

f) az egyén harmonikus fejlesztése a testnevelés, az egészségügyi-higiéniai nevelés útján és a sport gyakorlásával;

g) az ifjú nemzedék professzionalizálása anyagi és szellemi javakat előállító hasznos tevékenységek kifejtése céljából.

(2) Az oktatás biztosítja a hazaszeretetnek, a román nép történelmi múltja és hagyományai iránti szeretetnek az ápolását.

(3) A román iskola a céljait az oktatási tudományok és az iskolai gyakorlat által alátámasztott korszerű oktatási és nevelési stratégiák és technikák útján valósítja meg, mindegyik oktatási szint célkitűzéseinek megfelelően.

5. szakasz. - (1) Románia állampolgárai egyenlő jogokat élveznek az összes oktatási szintekhez és formákhoz való hozzáférés tekintetében, társadalmi és anyagi helyzetüktől, nemüktől, fajuktól, nemzetiségüktől, politikai vagy vallási hovatartozásuktól függetlenül.

(2) Az állam elősegíti a demokratikus oktatás elveinek az érvényesülését és garantálja a jogot a nevelési pluralizmuson alapuló differenciált neveléshez, az egyén és az egész társadalom javára.

(3) Az állam felkarolja az állandó nevelés elveit.

6. szakasz. - A kötelező általános oktatás 9 osztályos. A 9 osztályos nappali oktatás látogatási kötelezettsége megszűnik a 17. életév betöltésével.

7. szakasz. - (1) Az állami oktatás ingyenes.

(2) Egyes tevékenységekért díjak számíthatók fel a jelen törvény által megállapított feltételek között.

(3) Az állami oktatást az állami költségvetésből és a helyi költségvetésekből finanszírozzák. Az oktatásnak szánt alapokat külön meg kell nevezni az állami költségvetésben és a helyi költségvetésekben.

(4) Az oktatást közvetlenül a gazdasági tényezők, valamint más természetes és jogi személyek is finanszírozhatják.

(5) Az oktatás támogatásban részesíthető ösztöndíjak, tanulmányi hitelek, díjak, adományok, szponzorizálások útján, saját forrásokból és más törvényes forrásokból.

(6) Az állam főként azokat a tanulókat és felsőoktatási hallgatókat részesíti anyagi támogatásban, akik nagyon jó tanulmányi eredményeket érnek el és képzésük során rendkívüli képességeket tanúsítanak valamely szakterületen.

(7) Az állam és más érdekelt tényezők szubvenciókban részesítik a tanulók és a felsőoktatási hallgatók országos és nemzetközi szinten csúcsteljesítményekre vezető tevékenységeit.

(8) Az oktatási intézmények és egységek jogi személyiséggel rendelkeznek, kivéve a csak az I-IV. osztályokkal működő iskolákat.

8. szakasz. - (1) Az oktatást minden fokon román nyelven bonyolítják le. A jelen törvény feltételei között az oktatás a nemzeti kisebbségek nyelvén, valamint világnyelven is lebonyolítható.

(2) Minden helységben román tannyelvű és, az esetnek megfelelően, a nemzeti kisebbségek nyelvén oktató tanegységek, osztályok vagy tanulmányi csoportok szervezendők és működnek, vagy az anyanyelvű oktatás az erre lehetőséget nyújtó legközelebbi helységben biztosítandó.

(3) A román nyelvnek, mint hivatalos államnyelvnek az iskolában való tanulása kötelező minden román állampolgár számára, nemzetiségétől függetlenül. A tantervekben ehhez kellő óraszámot kell biztosítani és ugyanakkor biztosítani kell a feltételeket, amelyek lehetővé tegyék az állam hivatalos nyelvének az elsajátítását.

(4) Mind az állami oktatásban, mind pedig a magánoktatásban a nemzetnevelésügyi miniszter rendeletével megnevezett iskolai és egyetemi hivatalos dokumentumokat román nyelven kell kiállítani. A többi iskolai és egyetemi irat az oktatás nyelvén is megfogalmazható.

(5) Az oktatási egységek és intézmények kérésre hivatalos fordítást készíthetnek és bocsáthatnak ki a saját iskolai és egyetemi dokumentumaikról és egyéb irataikról.

9. szakasz. – (1) Az elemi, a gimnáziumi, a líceumi és a szakmai oktatási keretterveknek szerves részükként tartalmazniuk kell a vallásoktatást. A tanuló szülőjének vagy törvényes gyámjának a beleegyezésével választja ki az általa tanulandó vallást és a hitfelekezetet.

(2) A tanuló szüleinek vagy törvényes gyámjának írásos kérésére eltekinthet a vallásórák látogatásától. Ebben az esetben iskolai helyzetét e tantárgy kihagyásával kell lezárni. Hasonló eljárás alkalmazandó azon tanuló esetében is, amelynek e tantárgyoktatási órán való részvételéhez objektív okokból nem biztosították a feltételeket.

(3) Az állam által hivatalosan elismert vallásfelekezetek a Nemzetnevelésügyi Minisztériumtól a vallásfelekezeti személyzet képzésére és a felekezetek szociális-misszionáriátusi tevékenységére sajátos teológiai oktatás megszervezését kérhetik, de csak a gimnáziumi vagy, az esetnek megfelelően, a líceumi oktatás abszolvensei számára, az egyes vallásfelekezeteknek az ország vallási konfigurációjához viszonyított, az aktualizált hivatalos népszámlálási adatokon alapuló számaránya szerint. Az ilyen oktatás létesítése és működése a törvény szerint történik.

(4) Az állam által elismert vallásfelekezetek saját és magán jellegű oktatási egységek és intézmények létesítésére és adminisztrálására jogosultak.

(5) A preuniverzitáris teológiai oktatás sajátos kurrikulumát az illető vallásfelekezet dolgozza ki, a Vallásügyi Államtitkárság véleményezi és a Nemzetnevelésügyi Minisztérium hagyja jóvá. A vallásfelekezetek által szervezett, a teológiától eltérő preuniverzitáris magánoktatás kurrikulumja a törvény szerint dolgozandó ki és hagyandó jóvá. A felsőoktatás esetében a kurrikulum a törvény szerint dolgozandó ki és hagyandó jóvá.

10. szakasz. – (1) Az állami oktatási egységek hálózatát, a helyi közigazgatással együttműködve és ennek a támogatását élvezve, a demográfiai helyzet alakulásával, valamint a jelenlegi és a távlati szakképzési szükségletekkel összhangban a Nemzetnevelésügyi Minisztérium szervezi meg és hagyja jóvá. Az állami oktatási intézmények hálózatát a Nemzetnevelésügyi Minisztérium a törvénynek megfelelően szervezi meg.

(2) A helyi hatóságok és a gazdasági tényezők iskolákat létesíthetnek és finanszírozhatnak a törvény feltételei között.

(3) Az Nemzetnevelésügyi Minisztérium jóváhagyhatja olyan oktatási egységek és intézmények szervezését, amelyekben a jelen törvény feltételei között világnyelveken oktassanak. Ezekben az iskolákban a román nyelvből és irodalomból, a románok történelméből és Románia földrajzából az oktatás és a vizsgáztatás román nyelven folyik.

(4) A Nemzetnevelésügyi Minisztérium jóváhagyhatja oktatási egységek vagy osztályok szervezését a kiváló teljesítményekre képes tanulók számára.

(5) A jelen törvény feltételei között Románia külföldi diplomáciai hivatalai és kulturális intézményei mellett román nyelven tanító oktatási egységek szervezhetők.

(6) A Nemzetnevelésügyi Minisztérium, a Külügyminisztériummal együttműködve, köteles támogatni az anyanyelvű oktatást azokban az országokban, amelyekben románok élnek, az illető állam törvényhozásának betartásával.

11. szakasz. - (1) Az oktatás nincs alárendelve a pártok vagy más politikai alakulatok által követett céloknak és doktrináknak.

(2) Tilos az oktatási egységekben és helyiségekben pártokat vagy más politikai alakulatokat létrehozni és működtetni, valamint politikai szervezési és propagandatevékenységeket kifejezni.

(3) Tilos az oktatásban a vallási hittérítés.

(4) Tiltva vannak az ifjúság fizikai vagy szellemi egészségét veszélyeztető, az általános erkölcsi szabályokat megszegő tevékenységek az oktatási folyamatnak szánt helyiségekben, az oktatási intézmények tudományos kutatási egységeiben, könyvtáraiban, kiadóiban és nyomdáiban, otthonaiban, internátusaiban, kantinjaiban, klubjaiban, a főiskolai illetve egyetemi hallgatók művelődési házaiban, a tantestület, az egyetemi házaiban, az iskolai táborokban, a gyermekek és a tanulók kulturális és sportbázisaiban és komplexumaiban, palotáiban és klubjaiban.

12. szakasz. - (1) A Nemzetnevelésügyi Minisztérium, a többi érdekelt intézmény és minisztérium konzultálása alapján, megtervezi, megalapozza és alkalmazza az oktatás globális stratégiáját, megállapítja az egész oktatási rendszer célkitűzéseit, valamint a nevelési célokat oktatási szintek és profilok szerint.

(2) Az oktatás megszervezését és tartalmát nem lehet az ideológiai, politikai, vallási vagy etnikai kizárólagosság és diszkrimináció kritériumai szerint felépíteni. Nem tekintendők kizárólagossági és diszkriminatív kritériumok alapulónak azok a vallási vagy nyelvi szükségletekből létrehozott oktatási egységek és intézmények, amelyekben az oktatás megfelel a tanulók szülei vagy törvényes gyámjai választásának.

(3) A Nemzetnevelésügyi Minisztérium, a sajátos oktatási formák és típusok szervezésében érdekelt tényezők megkérdezésével, felel a kurrikulumnak: a preuniverzitáris tanterveknek, oktatási programoknak és tankönyveknek a kidolgozásáért. A felsőoktatás esetében a kurrikulumot az egyetemi autonómiának és a nemzeti standardoknak megfelelően kell megállapítani.

13. szakasz. - Az egyetemi autonómia garántálva van.

14. szakasz. - (1) Az országos állami és magán oktatási rendszer keretében a Nemzetnevelésügyi Minisztérium beleegyezésével és a törvénynek megfelelően alternatív oktatási formák kezdeményezhetők és szervezhetők.

(2) Az alternatív oktatási formákat a Nemzetnevelésügyi Minisztérium a törvénynek megfelelően minősíti és akkreditálja.

II. CÍM

Az országos oktatási rendszer

I. FEJEZET

Általános rendelkezések

15. szakasz. - (1) Az országos oktatási rendszer az oktatási és nevelési tevékenység különböző típusú, szintű és szervezési formájú egységeinek és intézményeinek összességéből áll.

(2) Az országos oktatási rendszer állami és magánoktatási egységekből és intézményekből áll.

(3) Tilos az állami oktatási intézmények és egységek privatizációja.

(4) Az oktatást szintek szerint szervezik meg, az életkori és az egyéni sajátosságokkal összhangban biztosítva az oktatás és a nevelés koherenciáját és folyamatosságát.

(5) Az országos oktatási rendszer a következőket öleli fel:

a) az iskoláskor előtti oktatásban a kis-, a közepes és az iskolára előkészítő nagycsoportot;

b) az elemi oktatásban az I-IV. osztályokat;

c) a középiskolai oktatásban az alsófokú V-IX. osztályos gimnáziumi és a felsőfokú X-XII/XIII. osztályos líceumi oktatást; az I-II/III. évfolyamos szakmai oktatást;

d) a posztlíceális oktatást;

e) a felsőoktatást: az egyetemi és a posztuniverzitáris oktatást;

f) az állandó nevelést.

(6) Az óvodai, elemi, gimnáziumi, szakmai, líceumi és posztlíceális oktatás képezi a preuniverzitáris oktatást.

(7) A preuniverzitáris oktatás a tanfelügyelőségeken keresztül alá van rendelve a Nemzetnevelésügyi Minisztériumnak, a felsőoktatást pedig a Nemzetnevelésügyi Minisztérium az egyetemi autonómiát tiszteletben tartva egybehangolja.

(8) Az oktatás szervezési formái a következők: nappali tagozatos, esti tagozatos, csökkentett látogatási fokú oktatás és távoktatás.

(9) Az állandó nevelés rendszerében levelező vagy távoktatás gyakorolható.

(10) Az elemi és a gimnáziumi kötelező oktatás nappali tagozatos. A gimnáziumi oktatás kivételesen esti tagozatos, csökkentett látogatási fokú vagy távoktatásként is megszervezhető olyan személyek számára, amelyek több mint két évvel meghaladták az illető osztálynak megfelelő életkort.

(11) Az oktatási rendszer keretében mintaegységek, kísérleti és gyakorlati egységek is működhetnek.

(12) A fennálló feltételektől függően olyan iskolacsoportok is működhetnek, amelyekben egységes vezetéssel szervezik meg a szakmai, a líceumi és a posztlíceális oktatást.

(13) Az országos oktatási rendszer keretében hazai és külföldi egységek és intézmények együttműködésével kormányközi megállapodások alapján szervezett oktatási struktúrák is létesíthetők és működhetnek, a Nemzetnevelésügyi Minisztérium egybehangolása és ellenőrzése alatt, a törvénynek megfelelően.

16. szakasz. - (1) Az országos oktatási rendszer nyílt jellegű. A preuniverzitáris oktatás tanulóinak más iskolai egységbe, más profilba és más ágazatba való áthelyezése a Nemzetnevelésügyi Minisztérium által szabályzattal megállapított feltételek között lehetséges. A felsőoktatás nyílt jellegét az Egyetemi Charta biztosítja.

(2) A kivételes képességekkel és iskolai teljesítményekkel rendelkező tanulók és felsőoktatási hallgatók két tanulmányi évet végezhetnek el egy iskolai vagy egyetemi évben.

17. szakasz. - (1) A Nemzetnevelésügyi Minisztériumnak, a tanfelügyelőségeknek és a helyi közigazgatási hatóságoknak biztosítaniuk kell a szükséges feltételeket ahhoz, hogy a tanulók rendszerint a lakhelyüket képező helységben látogassák az elemi iskolai és a gimnáziumi tanfolyamokat.

(2) A más helységben beiskoláztatott elemi iskolai és gimnáziumi tanulók számára indokolt esetekben és az esetnek megfelelően szállítási, étkeztetési és internátusi szolgáltatások biztosítandók a Nemzetnevelésügyi Minisztérium, a helyi közigazgatási hatóságok, a gazdasági tényezők, a helyi közösségek, a jótékonyági egyesületek és más jogi vagy természetes személyek támogatásával.

II. FEJEZET

Az óvodai oktatás

18. szakasz. - (1) Az óvodai oktatást rendszeres, hosszú vagy heti programos óvodákban a 3-7 éves gyermekek számára szervezik meg.

(2) Az óvodákat a tanfelügyelőségek létesítik.

(3) A gazdasági tényezők és más jogi személyek, valamint a természetes személyek is létesíthetnek és finanszírozhatnak óvodákat, a tanfelügyelőségek beleegyezésével, a törvény feltételei között.

19. szakasz. - Az óvodai és az elemi iskolai oktatás közötti folyamatosság biztosításáért bevezetik és fokozatosan általánosítják az iskolára felkészítő csoportokat az 5-6 (7) éves gyermekek számára. Az iskoláztatás költségeit a Nemzetnevelésügyi Minisztérium fedezi.

III. FEJEZET

Az elemi oktatás

20. szakasz. - (1) Az elemi oktatás az I-IV., I-IX. vagy I-XII/XIII. osztályos iskolák keretében rendszerint délelőtti tanidővel működő nappali tagozatos oktatásként szervezendő meg és működik.

(2) Az első osztályba az illető naptári évben a 7. életévüket betöltő gyermekeket kell beírni.

(3) A szülei vagy törvényes eltartóik kérésére az I. osztályba beírhatók az iskolaév kezdetének az időpontjáig a 6. életévüket betöltő gyermekek is, ha a pszichoszomatikus fejlődésük megfelelő.

(4) A Nemzetnevelésügyi Minisztérium jóváhagyhatja osztályok létesítését olyan gyermekeknek, amelyek a 14. életévük betöltéséig különböző okokból még nem abszolválták a kötelező oktatás első négy osztályát.

IV. FEJEZET

A középfokú oktatás

1. Cikkely

A gimnáziumi oktatás

21. szakasz. - A gimnáziumi oktatás az esetnek megfelelően az I-IX., I-XII/XIII. vagy XII-XIII. osztályos iskolák keretében működik.

22. szakasz. - (1) A gimnáziumi tanulmányok a Nemzetnevelésügyi Minisztérium által kidolgozott és a tanév kezdete előtt közzéteendő metodológián alapuló országos képességi vizsgával zárulnak, amelyet

román nyelvből és irodalomból, matematikából és a románok történelmére vagy a Románia földrajzára vonatkozó próbából kell letenni. A nemzeti kisebbségekhez tartozók a gimnáziumi tanulmányaikat anyanyelvükön folytató tanulóknak az anyanyelvükből és az anyanyelvi irodalomból is vizsgázniuk kell.

(2) A sikertelen képességi vizsga esetén az lehető a következő vizsgaszessziók bármelyikén.

(3) A képességi vizsgán átmenő tanulók képességi bizonyítványt kapnak. A képességi vizsgát sikeresen le nem tevőknek kérésre kivonatos másolatot adnak az iskolai törzslapjukról.

2. Cikkely

A líceumi oktatás

23. szakasz. – (1) A líceumi oktatás a nappali tagozatos X-XII/XIII. osztályos oktatást és a X-XIII/XIV. osztályos esti tagozatos, csökkentett látogatási fokú vagy távoktatást öleli fel.

(2) Az állami líceumok hálózatát a tanfelügyelőségek javaslatára, más érdekelt tényezők megkérdezésével és az Országos Intézményes Értékelési Bizottság értékelésének az eredményeként a Nemzetnevelésügyi Minisztérium hagyja jóvá. A hálózatot ismertetni kell a képességi vizsgák megtartása előtt; a helyeknek s az osztályoknak a számát a helyi és országos követelményektől függően évente kell jóváhagyni.

(3) Az esti, a csökkentett látogatási fokú és a távoktatás a tanfelügyelőségek által megállapított oktatási egységekben működhet, a törvény feltételei között.

24. szakasz. – (1) A líceumi oktatás rendszerint a következő ágazatokkal és profilokkal működik:

a) elméleti ágazat humán- és reálszakos profillal;

b) technológiai ágazat műszaki, szolgáltatási, természetierőforrás-kihasználási és környezetvédelmi profillal;

c) hivatási ágazat katonai, teológiai, sport, művészeti és pedagógiai profillal.

(2) A líceumok egy vagy több profillal szervezhetők meg. Ezek keretében a Nemzetnevelésügyi Minisztérium jóváhagyásával szűkebb körű szakosítást nyújtó osztályok és a kivételes képességekkel rendelkező és teljesítményeket felmutató tanulók számára különleges osztályok szervezhetők.

(3) Azokban a líceumokban, amelyekben az érettségi diploma mellett szakképzettségi bizonyítványt is kibocsátanak, a tanulmányoknak a Nemzetnevelésügyi Minisztérium által megállapítandó időtartama 4 év lehet.

(4) A Nemzetnevelésügyi Minisztérium a profilokat és a szakosításokat átszervezheti a szakmák és a foglalkozások munkaerőpiaci helyzetétől függően.

25. szakasz. – (1) A tanulóknak a líceumi oktatásba való felvétele a Nemzetnevelésügyi Minisztérium által kidolgozott és a felvételi előtti tanév elején közzéteendő metodológiával megállapított kritériumokon alapul.

(2) A líceumi oktatásba való felvételre képességi bizonyítvánnyal rendelkező gimnáziumi abszolvensek iratkozhatnak fel.

(3) A nappali tagozatos líceumi oktatásba való felvételre a gimnázium abszolválásától számított 2 éven belül lehet feliratkozni, ha a tanuló életkora a tanév kezdetének az időpontjában nem haladja meg a 18 évet.

26. szakasz. – (1) A líceumi tanulmányok az ágazattól, a profiltól, a szakosítástól és a tanuló opciójától függően differenciált országos érettségi vizsgával zárulnak.

(2) Az országos érettségi vizsga két illetve három közös próbából és az ágazat, valamint a profil szerint differenciált három próbából áll.

A. A közös próbák a következők:

a) román nyelv és irodalom – írásbeli és szóbeli;

b) a líceumban tanulmányozott modern világnyelvek egyike;

c) anyanyelv – írásbeli és szóbeli azon tanulók számára, akik líceumi tanulmányaikat valamely nemzeti kisebbség nyelvén folytatták; nyelv és irodalom valamely világnyelven azon líceumi tanulók esetében, akik tanulmányaikat az illető nyelven folytatták.

B. Az ágazat, a profil, a szakosítás és a tanuló opciója szerint differenciált vizsgapróbák a következők:

Elméleti ágazat

a) humánszak:

1. történelem vagy földrajz;
2. a kurrikulumban foglalt tantárgyak közül a szakosításnak megfelelően választott próba;
3. a kurrikulumnak az előző vizsgák tárgyát nem képező egyéb tantárgyai közül választott próba;

b) reálszak:

1. matematika;
2. a kurrikulumban foglalt tantárgyak közül a szakosításnak megfelelően választott próba;
3. a kurrikulumnak az előző vizsgák tárgyát nem képező egyéb tantárgyai közül választott próba.

Technológiai ágazat

a) matematika, minden profil és szakosítás esetében;

b) a tanuló által szakosításától függően a kurrikulumban foglalt technológiai tanulmányok köréből választott próba;

c) a kurrikulumnak az előző vizsgák tárgyát nem képező egyéb tantárgyai közül választott próba.

Hivatási ágazat

a) történelem vagy földrajz vagy valamely szociohumán tantárgy illetve matematika vagy tudományok, a profiltól függően;

b) a profilra és a szakosításra sajátos kurrikulum tanulmányi köréből választott próba; a kurrikulumban foglalt tanulmányok kiterjedési körét a Nemzetnevelésügyi Minisztériumnak az érdekelt minisztériumokkal közös egyetértésben kell megállapítania;

c) a kurrikulumnak az előző vizsgák tárgyát nem képező egyéb tantárgyai közül választott próba.

(3) A líceumi tanulmányok a technológiai és a hivatási ágazatok esetében az érettségi vizsgától elkülönített szakvizsgával is zárulhatnak, a törvény feltételei között.

(4) Az érettségi és a szakmai vizsgák próbáinak a jegyzékét, a vizsgák programjait és lebonyolítási módozatát a Nemzetnevelésügyi Minisztérium által jóváhagyott metodológiával kell megállapítani és a vizsgát megelőző tanév kezdetéig közzé kell tenni.

(5) Az érettségi vizsgapróbák jegyzékének kidolgozásánál és az érettségi programok tartalmának a megállapításánál konzultálni lehet a felsőoktatási intézményekkel.

(6) A tanulmányok megszakítása esetén minden egyes sikeresen elvégzett tanév elismerendő. Az elvégzett tanulmányokról kérésre bizonyító dokumentumot kell kibocsátani.

27. szakasz. - (1) Az érettségi vizsgát a tanfelügyelőség által megállapított bizottság előtt kell letenni. A bizottságot a Nemzetnevelésügyi Minisztérium által az egyetemi előadó tanszemélyzet soraiból kinevezett, doktori tudományos címmel rendelkező elnök vezeti.

(2) Egy tanév során két érettségi vizsgaszesszió szervezendő. Az érettségi vizsga eredményei nyilvánosak.

(3) A bizottságok az érettségi vizsgát tartó líceumoktól eltérő líceumok tanáraiból állnak.

(4) A bizottságoknak és az érettségi vizsgát lebonyolító oktatási egységeknek a számát a Nemzetnevelésügyi Minisztérium állapítja meg.

(5) Az állami oktatásban részesült jelöltek díjfizetés nélkül legfeljebb két alkalommal jelentkezhetnek az érettségi vizsga és a szakvizsga letételére. A továbbiakban e vizsgák letételére csak akkor jelentkezhetnek, ha kifizetik a Nemzetnevelésügyi Minisztérium által a törvény szerint megállapított díjukat.

(6) Az érettségi vizsgára jelentkezőknek minden ilyen alkalommal az egész vizsgát le kell tenniük.

28. szakasz. - (1) Az érettségi vizsga sikeres letétele után az abszolvensnek érettségi diplomát bocsátanak ki. A szakképzettségi bizonylat kibocsátása nincs az érettségi vizsga sikeres letételének a feltételéhez kötve.

(2) A líceumok érettségi diploma nélküli végzettjeinek kérésre abszolválási bizonyítványt és másolatot bocsátanak ki az iskolai törzslapjukról.

(3) Érdemdiplomát kapnak azok az abszolvensek, akik az összes líceumi osztályokat legalább 9,50-es általános osztályzattal végezték el, az érettségi vizsgán pedig 10-es általános osztályzatot kaptak.

3. Cikkely A szakmai oktatás

29. szakasz. - A szakmai oktatást nappali vagy esti tagozattal szervezik meg a szakiskolákban vagy inasiskolákban. Ezek működhetnek függetlenül vagy iskolacsoportok mellett.

30. szakasz. - (1) A szakmai oktatás hálózatát a Nemzetnevelésügyi Minisztérium az érdekelt tényezők megkérdezésével szervezi meg.

(2) A szakmai oktatás hálózatát, a beiskolázás tárgyát képező mesterségeket és a járulékos helyek számát 6 hónappal az iskolaév kezdete előtt közzé kell tenni.

(3) Az oktatási keretterveket és az iskolai programokat az érdekelt tényezők megkérdezésével, a szakképzési és, az esetnek megfelelően, a foglalkoztatási standardok alapján a Nemzetnevelésügyi Minisztérium dolgozza ki és hagyja jóvá.

31. szakasz. - (1) A szakiskolákba a gimnáziumok képességi bizonyítvánnyal rendelkező abszolvensei iratkozhatnak be.

(2) A szakiskolák tanulmányi ideje 2-3 év.

(3) A szakiskolákba a felvétel az illető oktatási egységek által az érdekelt tényezők megkérdezésével megállapított próbákon alapul. A felvételi próbák tartalmát az oktatási egységek állapítják meg.

32. szakasz. - A szakiskolák az érdekelt tényezők kérésére a foglalkoztatási standardok betartásával szerződéses alapon szakképesítési és átképzési tanfolyamokat szerveznek.

33. szakasz. - (1) Az inasiskolákba a képességi bizonyítvánnyal rendelkező vagy nem rendelkező gimnáziumi abszolvensek iratkozhatnak be. Az inasiskolai képzés célja a foglalkoztatási standardoknak megfelelő, főként gyakorlati készségek elsajátítása.

(2) Az inasiskolai tanulmányok ideje 1-2 év. A tanév beosztása hozzáigazítandó a mesterségbeli képzés sajátosságaihoz.

(3) Az inasiskolák rendszerint szakiskolák vagy iskolacsoportok keretében működnek. Az érdekelt tényezők kérésére az inasiskolai képzés a Nemzetnevelésügyi Minisztérium által megállapított szabályozások szerint közvetlenül a magánvállalkozók munkahelyein is lebonyolítható.

(4) Az inasiskolákba a felvétel a mesterségre sajátos teszteléssel történik.

34. szakasz. - (1) A szakiskola tanfolyamai abszolvási vizsgával zárulnak. Az inasiskolai képzés a szakképzési bizonylat elnyerésére szolgáló gyakorlati próbával zárul.

(2) A szakmai oktatás keretében történő felkészülés bizonyítási rendszerét a Nemzetnevelésügyi Minisztérium és a Munkaügyi és Társadalomgondozási Minisztérium közös szabályozásai alapján kell megszervezni.

35. szakasz. - A szakmai oktatás megszervezését, a felvételt és az abszolvási vizsgát a Nemzetnevelésügyi Minisztérium sajátos metodológiával szabályozza.

36. szakasz. - (1) A szakmai oktatás képességi bizonyítvánnyal rendelkező tanulói sikeres felvételük nyomán a jelen törvény feltételei között párhuzamosan az esti tagozaton, a csökkentett látogatási fokú vagy a távoktatás keretében folytathatják líceumi tanulmányaikat.

(2) A szakiskolák abszolvensei felvételük nyomán a jelen törvény feltételei között folytathatják líceumi tanulmányaikat. Esetükben a szakiskolában nyert képzettség részben elismerhető a Nemzetnevelésügyi Minisztérium által kidolgozott metodológia szerint.

V. FEJEZET

A művészeti oktatás és a sportoktatás

37. szakasz. - (1) A művészeti oktatást és a sportoktatást az e területeken adottságokkal rendelkező tanulók számára szervezik meg.

(2) A Nemzetnevelésügyi Minisztérium a tanfelügyelőségek javaslatára hagyja jóvá a művészeti oktatást és a sportoktatást megszervező egységeket.

38. szakasz. – A művészeti és a sportoktatás területén:

a) a beiskolázás rendszerint az elemi iskolai osztályokkal kezdődik;

b) a felvételi próbákon a sajátos képességeket is tesztelik;

c) az oktatási keretterveket hozzá kell igazítani a profil követelményeihez;

d) a szaktantárgyakat a Nemzetnevelésügyi Minisztérium által megállapított kritériumok szerint csoportosan vagy egyénileg sajátítják el;

e) a képességi vizsga az adott művészeti vagy sportterületre sajátos gyakorlati próbából is áll;

f) a líceumi művészeti és sportoktatás iskolai programjainak alkalmazkodniuk kell az adott profil célkitűzéseire.

39. szakasz. – A művészeti és a sportoktatás mindegyik profilja tekintetében az adott szakosítás abszolválását attesztáló képességi bizonyítványt illetve érettségi diplomát kell kibocsátani. Egyes szakosítások esetében szakképzettségi bizonyítványok is kibocsáthatók.

40. szakasz. - (1) A teljesítménysport és a kimagasló művészi tevékenység tekintetében a Nemzetnevelésügyi Minisztérium iskolai klubokat, integrált vagy kiegészítő sportolási vagy művészeti programos iskolákat és líceumokat szervezhet.

(2) A teljesítménysport és a kimagasló művészeti tevékenység felkarolásáért a Nemzetnevelésügyi Minisztérium sporttáborokat vagy művészeti alkotótáborokat, sport- vagy művészeti versenyeket, iskolai bajnokságokat, fesztiválokat szervez, ösztöndíjakat és egyéb formákat öltő anyagi támogatást nyújt.

(3) Az Ifjúság- és Sportügyi Minisztérium, a Művelődésügyi Minisztérium és a többi érdekelt minisztérium köteles pénzügyi és anyagi támogatásban részesíteni a teljesítménysportok üzését és a kimagasló művészeti tevékenységeket.

VI. FEJEZET

A speciális oktatás

41. szakasz. - (1) A Nemzetnevelésügyi Minisztérium a speciális oktatást a szellemi, testi, érzékszervi, beszédképességi, szocioaffektív és viselkedési vagy ezekkel társuló hiányosságokkal bíró óvodások és tanulók számára szervezi meg oktatásuk, nevelésük, visszanyerésük és társadalmi beilleszkedésük céljából.

(2) A speciális nevelést igénylő gyermekek iskolai integrálása speciális oktatási egységekben, a szokványos óvodai és iskolai egységekbeli speciális csoportokban és osztályokban vagy a szokványos oktatási egységekben valósul meg, a nemzeti kisebbségek nyelvén oktató egységeket is ideértve.

(3) Az elemi és gimnáziumi speciális oktatás kötelező, időtartama pedig 9 vagy 10 év, az esetnek megfelelően.

42. szakasz. - (1) A speciális oktatás ingyenes.

(2) A speciális oktatás nappali tagozatos oktatásként szervezendő meg. Különleges esetekben más formákban is megszervezhető.

(3) A speciális oktatási egységek szociális oltalmazási intézmények, más állami és magánszervezetek, jótékonyági egyesületek, hazai és külföldi természetes vagy jogi személyek részéről támogatásban részesülhetnek a fogyatékosokkal végzett tevékenység ösztönzésére, jutalmazására és a fogyatékosok visszanyerése céljából.

43. szakasz. - A gyermek fogyatékoságának típusát és fokát a tanfelügyelőségeknek alárendelt iskolaközi és megyei szakvéleményezési bizottságok állapítják meg.

44. szakasz. - A speciális oktatás a fogyatékoság típusától és fokától függően kidolgozott, a Nemzetnevelésügyi Minisztérium által jóváhagyott alternatív tantervekkel, iskolai programokkal, tankönyvekkel és didaktikai metodológiákkal rendelkezik.

45. szakasz. - (1) Az óvodai és az elemi iskolai oktatásban a gyermek állapotának az alakulásától függően javaslatok tehetők a gyermekeknek a speciális iskolából a szokványos iskolába való operatív átirányítására és viszont, vagy az iskolaotthonból a speciális iskolába való operatív átirányítására és viszont.

(2) Az átirányítási javaslatot az illető gyermekkel foglalkozó tanerő és az iskolai pszichológus teszi. Az átirányítási határozatot a szakvéleményezési bizottság hozza, a család vagy a törvényes eltartó beleegyezésével.

(3) A különleges nevelést igénylő, a tömegoktatásban illetve ennek különleges osztályaiban nem irányítható gyermekek nevelési folyamatát fogyatékoságuk típusától függően a speciális elemi, gimnáziumi, szakmai, líceumi és posztliceális egységekben kell folytatni.

46. szakasz. - A Munkaügyi és Társadalomgondozási Minisztériumnak az adott területen tevékenykedő más kormány szervezetekkel vagy nem kormány szervezetekkel együtt biztosítania kell, hogy a speciális oktatás abszolvenseit az általuk elnyert képesítés szerint és a hatályos törvényhozás által előírt feltételek között integrálják az aktív életbe, számukra megfelelő munkaformákba.

VII. FEJEZET

A preuniverzitáris oktatás kiegészítő egységei

47. szakasz. - (1) Az óvodai, elemi iskolai és gimnáziumi oktatás szintjén az illető övezet egyes reprezentatív oktatási egységei mellett az integrált különleges oktatás struktúráiként a tanfelügyelőségek által egybehangolt iskolaközi logopédiai központokat szerveznek.

(2) Az iskolaközi logopédiai központok különleges pszichopedagógiai, lélektani vagy pedagógiai képzettségű logopédus tanárokkal működnek, amelyeknek a beszédkézség fejlesztési és a beszédhibák kiküszöbölési metodológiája terén kötelezően irányítaniuk kell az óvónőket, a tanítókat és az institutorokat.

(3) A Nemzetnevelésügyi Minisztérium a krónikus beteg gyermekeknek az illető egészségügyi egység keretében, az esetnek megfelelően, csoportokat vagy osztályokat szervez.

48. szakasz. - (1) A válságos helyzetben levő gyermek oltalmazása a törvény szerint történik.

(2) A gyermekek elhelyezésével és befogadásával foglalkozó központok és a szakosított gyermekvédelmi közszolgálatok keretében a sajátos tevékenységeknek a didaktikai metodológiák tartalmának a megállapítása, az oktatásért és a nevelésért felelős személyzet képzése, felkészítése és továbbképzése a Nemzetnevelésügyi Minisztérium illetékességébe tartozik.

49. szakasz. - (1) A megyékben és Bukarest municípiumban pszichopedagógiai tanácsadó központok vagy kabinetek működnek, amelyek az iskolai és a szakmai irányítás feladatait is ellátják.

(2) E központok vagy kabinetek működési szabályzatát a nemzetnevelésügyi miniszter rendeletével állapítják meg.

50. szakasz. - (1) Minden megyében és Bukarest municípiumban Tantestület Háza működik, a tanfelügyelőségnek alárendelve.

(2) A Tantestület Háza struktúráját és feladatkörét a Nemzetnevelésügyi Minisztérium által kidolgozott szabállyal állapítják meg.

VIII. FEJEZET

A posztliceális oktatás

51. szakasz. - (1) A posztliceális állami oktatást saját kezdeményezésére vagy az érdekelt gazdasági vállalkozók illetve intézmények kérésére a Nemzetnevelésügyi Minisztérium szervezi meg.

(2) A szakosítások és a szakosítás-csoportok jegyzékét az érdekelt tényezők javaslatára a Nemzetnevelésügyi Minisztérium a Munkaügyi és Társadalomgondozási Minisztériummal együtt állapítja meg.

(3) A beiskolázást ennek az oktatási típusnak a keretében a természetes vagy jogi személy kérelmezők finanszírozzák a beiskolázást biztosító oktatási egységgel megkötött szerződés útján.

(4) A mesterképző iskolák posztliceális iskolák.

(5) A posztliceális oktatás időtartama 1-3 év.

52. szakasz. - (1) A posztliceális oktatásban a felvétel a Nemzetnevelésügyi Minisztérium által megállapított általános kritériumok szerint, az oktatási egység által az érdekelt tényezők megkérdezésével kidolgozott metodológia alapján történik.

(2) A posztliceális oktatásba az (1) bekezdésben foglalt feltételek között egyaránt felvételüket kérhetik az érettségi diplomával rendelkező vagy nem rendelkező líceumi abszolvensek.

(3) Az 51. szakasz (3) bekezdésének a feltételei között megállapítandó állami posztliceális oktatásbeli helyeknek a számát a tanfelügyelőség hagyja jóvá és közli a Nemzetnevelésügyi Minisztériummal.

53. szakasz. – (1) A posztliceális oktatás a Nemzetnevelésügyi Minisztérium által az érdekelt tényezők megkérdezésével kidolgozott sajátos metodológiával szabályozott abszolvási vizsgával zárul.

(2) Az abszolvási vizsga sikeres letétele szakképzettségi bizonyítvány elnyerésére jogosít.

(3) Sikertelen abszolvási vizsga esetén bármely más szesszióban újabb vizsga tehető, költségeinek az abszolvensék általi fedezésével.

54. szakasz. - Évente kormányhatározattal kell megállapítani az államnak a posztliceális oktatással kapcsolatos kötelezettségeit.

IX. FEJEZET

A felsőoktatás

55. szakasz. – (1) A felsőoktatás olyan oktatási intézményeken keresztül nyer megvalósulást, amilyenek az egyetemek, a tanulmányi intézetek és akadémiák és a posztuniverzitáris tanulmányi iskolák.

(2) A felsőoktatási intézmények oktatásra és kutatásra vagy csak oktatásra hivatottak.

56. szakasz. – (1) A felsőoktatási intézményeket törvény útján, a 88/1993. számú törvényben előírt eljárások alapján hozzák létre.

(2) Az egyetemi karok, kollégiumok és szakosítások létesítése és működése a törvény szerint történik.

(3) Az egyetemi fősztályok létesítését az egyetemi szenátusok hagyják jóvá.

(4) A tanszemélyzetképző egyetemi fősztályok létesítését az egyetemi szenátusok javaslatára a Nemzetnevelésügyi Minisztérium hagyja jóvá.

1. Cikkely

Az egyetemi oktatás megszervezése

57. szakasz. - Az egyetemi oktatás nyílt jellegű és a következő formákban szervezendő meg:

a) rövid időtartamú egyetemi oktatás;

b) hosszú időtartamú egyetemi oktatás.

58. szakasz. – (1) Az állami egyetemi oktatás a kormány által évente jóváhagyott beiskolázási keretszám tekintetében ingyenes illetve tandíjas a törvénynek megfelelően.

(2) Az ingyenes állami egyetemi oktatás keretében díjakat számítanak fel a törvény által előírt beiskolázási időtartam túllépéséért, a felvételi vizsgákért, a törzskönyvbe vételért és az újbóli törzskönyvezésért, a vizsgáknak és egyéb ismeretellenőrzési formáknak a tantervekben előirányzott időkeretet meghaladó megismétléséért. Úgyszintén díj fizetendő a tantervbe nem foglalt más tevékenységekért, az egyetemi szenátus által jóváhagyott metodológiának megfelelően.

(3) A díjak összegét és a fizetésük alóli mentesítés eseteit az egyetemi szenátusok állapítják meg.

59. szakasz. – (1) Az egyetemi felvételi vizsgán az érettségi diplomával rendelkező liceumi abszolvensék vehetnek részt. A felvétel megszervezésére a Nemzetnevelésügyi Minisztérium által megállapított általános kritériumok alapján a felsőoktatási intézmények illetékesek. A felvételekre két vizsgaszesszió szervezhető.

(2) Felvételi vizsga nélkül jogosultak az egyetemi oktatásba beiratkozni azok az érettségi diplomás liceumi abszolvensék, amelyet tanulmányaik utolsó két évében kitüntetésekkel szereztek a nemzetközi iskolai olimpiákon, az európai avagy világviszonylatú illetve olimpiai művészeti vagy sportversenyeken.

(3) A Nemzetnevelésügyi Minisztérium által megállapított általános és az egyetemi szenátusok által kidolgozott sajátos kritériumok szerint vehetők fel az egyetemi oktatásba azok az érettségi diplomával rendelkező liceumi abszolvensék, amelyek az utolsó két tanulmányi évüknek legalább egyikében kitüntetésekkel szereztek országos vagy országcsoportonkénti iskolai olimpiákon, művészeti vagy sportversenyeken.

(4) Az állami egyetemi oktatás tekintetében a felvétel feltételeit, a beiskolázási hálózatot illetve számot közzé kell tenni legalább 6 hónappal az egyetemi év kezdete előtt.

60. szakasz. – (1) A didaktikai tevékenység nappali tagozatos, esti tagozatos, csökkentett látogatási fokú és távoktatás formájában szervezhető meg. Az esti tagozatos, a csökkentett látogatási fokú és a távoktatási formákat a nappali tagozatos felsőoktatási intézmények szervezhetik meg.

(2) Az esti tagozatos és a csökkentett látogatási fokú egyetemi oktatásban a tanulmányok időtartama a nappali tagozatos oktatás esetében előírtnál egy évvel hosszabb. Az egyetemi távoktatás tanulmányi idejét kormányhatározattal kell szabályozni.

(3) A felsőoktatási intézmények által a törvény feltételei között egyazon szakosítás tekintetében kibocsátott diplomák és tanulmányi bizonyítványok az abszolvált oktatási formától függetlenül egyenértékűek.

(4) A szakosítások és a szakosítási csoportok jegyzékét az Országos Akadémiai Minősítési és Attesztálási Tanácsnak, a felsőoktatási intézményeknek és más érdekelt tényezőknek a megkérdezésével a Nemzetnevelésügyi Minisztérium a Munkaügyi és Társadalomgondozási Minisztériummal együtt állapítja meg.

(5) A licenciátusi diplomás abszolvensek az Egyetemi Chartában megállapított feltételek között vehetnek részt második szakosításon.

(6) Az egyetemi kollégiumok diplomás abszolvensei az Egyetemi Chartában megállapított feltételek között a rövid időtartamú egyetemi oktatás keretében vehetnek részt második szakosításon.

61. szakasz. - (1) A felsőoktatási intézményekbe idegen hallgatók is felvehetők, a törvényes előírásoknak megfelelően.

(2) A romániai állami felsőoktatási intézményekben tanuló idegen állampolgárok, a román államtól ösztöndíjban részesülők kivételével, tandíjat fizetnek, amelyet évente kormányhatározattal állapítanak meg.

2. Cikkely

A rövid időtartamú egyetemi oktatás

62. szakasz. - A hosszú időtartamú egyetemi oktatás intézményei keretében működő egyetemi kollégiumokban megszervezendő rövid időtartamú egyetemi oktatás időtartama 3 év, kivéve a 64. szakasz (2) bekezdésében említett esetet.

63. szakasz. - (1) Az egyetemi kollégiumokba a felvétel a hosszú időtartamú egyetemi oktatás esetében előírt kritériumok alapján történik.

(2) A rövid időtartamú egyetemi oktatás keretében folytatott tanulmányok a Nemzetnevelésügyi Minisztérium által kidolgozott kritériumok és az egyetemi szenátusok által megállapított metodológia alapján megszervezett abszolválsi vizsgával zárulnak. Az abszolvensek az általuk elsajátított szakosítási területet megnevező diplomákat kapnak.

(3) A (2) bekezdésben említett vizsgán át nem ment abszolvensek kérésre bizonyítványt kapnak rövid időtartamú egyetemi tanulmányaikról és másolatot törzskönyvi lapjukról. Az illetők az egyetemi szenátus által megállapított vizsgáztatási költségek fedezésével bármely más szesszióon letehetik az abszolválsi vizsgát.

64. szakasz. - (1) A pedagógiai profilú egyetemi kollégiumok tanítókat képeznek az óvodai és az elemi iskolai oktatás számára; ezeket arra is szakosítják, hogy a gimnáziumi oktatásban, az esetnek megfelelően, a következő tantárgyak egyikét tanítsák: idegen nyelv; zene; rajz; testnevelés.

(2) A pedagógiai egyetemi kollégiumokban a tanulmányok időtartama 2 év a pedagógiai líceumok abszolvensei tekintetében és 3 év a más profilba tartozó líceumok abszolvensei esetében.

(3) A pedagógiai egyetemi kollégiumok keretében a beiskolázás időtartamától függően differenciált tantervek alapján párhuzamos évfolyamok működnek.

65. szakasz. – (1) Az egyetemi kollégiumok diplomás abszolvensei a hosszú időtartamú egyetemi oktatásban, az általuk eredetileg tanulmányozott vagy ehhez közel álló profilban folytathatják tanulmányaikat, a befogadó felsőoktatási intézmény szenátusa által az adott évre megállapított rendelkezésre álló helyek erejéig. A felvételi kritériumokat az Egyetemi Chartának megfelelően a hosszú időtartamú egyetemi oktatási intézményeknek kell megállapítaniuk.

(2) A felvett jelölteknek le kell tenniük a karok tanácsa által megállapított különbözeti vizsgákat és az illetőket az elismert és a sikeresen letett vizsgáiknak megfelelő évfolyamra kell beírni.

3. Cikkely

A hosszú időtartamú egyetemi oktatás

66. szakasz. - A hosszú időtartamú egyetemi oktatást engedélyezett vagy akkreditált karokkal és szakosításokkal rendelkező egyetemeken, tanulmányi intézetekben és akadémiákon bonyolítják le.

67. szakasz. - (1) A hosszú időtartamú egyetemi oktatás nappali tagozatán a tanulmányok időtartama a profiltól függően 4-6 év és kormányhatározattal állapítandó meg. A tanulmányok időtartama csak az I. évfolyammal kezdve módosítható.

(2) A hosszú időtartamú egyetemi oktatásban a tanulmányok licenciátusi vagy diplomavizsgálattal zárulnak. A licenciátusi és a diplomavizsga általános szervezési kritériumait a Nemzetnevelésügyi Minisztérium, a vizsgák tárgyát és sajátos kritériumait pedig az egyetemi szenátus állapítja meg.

(3) A licenciátusi vizsgán átmenő abszolvenseknek licenciátusi címet adnak az általuk tanulmányozott profil és szakosítás terén.

(4) A licenciátusi vagy a diplomavizsgán át nem ment abszolvensek kérésre bizonyítványt kapnak a hosszú időtartamú egyetemi tanulmányaikról és másolatot törzskönyvi lapjukról. Az illetők az egyetemi szenátus által megállapított vizsgáztatási költségek fedezésével bármely más szesszióon letehetik a licenciátusi vagy a diplomavizsgát. A felsőoktatási intézmények az 58. szakasz feltételei között a licenciátusi illetve a diplomavizsgára felkészítő külön tanfolyamokat szervezhetnek abszolvenseiknek vagy más felsőoktatási intézmények abszolvenseinek.

(5) A licenciátusi diplomában szereplő címet a nemzetközi standardoknak megfelelően a Nemzetnevelésügyi Minisztérium állapítja meg.

(6) A 4 évnél hosszabb időtartamú egyetemi tanulmányok diplomavizsgálattal zárulnak, az esetnek megfelelően.

(7) Az említett vizsgát sikeresen letevő abszolvensek a szakosításuknak megfelelő diplomát kapnak, s az ebből eredő címet viselhetik, a nemzetközi standardoknak megfelelően.

(8) A hosszú időtartamú egyetemi oktatási intézmények által 1999-ig, ezt az évet is beleértve, kibocsátott diplomák egyenértékűek a licenciátusi illetve a diplomavizsga sikeres letételével szerzett diplomákkal.

68. szakasz. - (1) A didaktikai hivatást választó hallgatók és abszolvensek kötelesek elvégezni a tanszemélyzetképző főosztály által szervezett tanfolyamokat.

(2) A tanszemélyzetképző főosztályok a felsőoktatási intézményekben szabályzat alapján működnek és az egyetem szenátusa által jóváhagyott külön oktatási tervekkel rendelkeznek.

(3) A hallgatóknak az (1) és (2) bekezdésben foglalt képzését az opcionális didaktikai tevékenységek rendszere keretében valósítják meg. A főosztály tantervei integrálandók a szakfakultások tanterveibe.

(4) A tanszemélyzetképző főosztály abszolvenseinek abszolvási bizonyítványt bocsátanak ki, amelynek alapján jogosultak tanerőként működni.

(5) Az egyetemi oktatás abszolvensei csak akkor gyakorolhatják hivatásukat az oktatásban, ha megszerezték a (4) bekezdésben említett abszolvási bizonyítványt vagy az alkalmazásukat követő első 3 évben elvégzik az (1) bekezdésben említett felkészítést.

69. szakasz. - Az állami orvosi felsőoktatás klinikai tevékenységei az Egészségügyi Minisztériumhoz és a saját egészségügyi hálózattal rendelkező többi minisztériumhoz tartozó atesztált közegészségügyi egységekben bonyolítandók le. E tevékenységek szervezési és lebonyolítási metodológiáját a Nemzetnevelésügyi Minisztérium és az Egészségügyi Minisztérium dolgozza ki.

4. Cikkely

A posztuniverzitáris oktatás

70. szakasz. - (1) A posztuniverzitáris oktatás az adott területen biztosítja a szakosítást vagy az egyetemi tanulmányok befejezésekor megszerzett diplomával atesztált képzettség kiterjedését és tökéletesítését.

(2) A posztuniverzitáris oktatást az erre akkreditált felsőoktatási intézményekben és posztuniverzitáris tanulmányi iskolákban szervezik meg elmélyített szaktanulmányok, maszterátus, posztuniverzitáris akadémiai tanulmányok, doktorátus, posztuniverzitáris szaktanulmányok és posztuniverzitáris továbbképzési tanfolyamok formájában.

(3) A posztuniverzitáris oktatási struktúráknak az e célból akkreditált felsőoktatási intézmények keretében való létrehozását az egyetemi szenátusok javaslatára a Nemzetnevelésügyi Minisztérium hagyja jóvá.

71. szakasz. – (1) A posztuniverzitáris oktatásba a felvétel, a doktorátus kivételével, a Nemzetnevelésügyi Minisztérium által jóváhagyott általános és a felsőoktatási intézmény szenátusa által jóváhagyott sajátos kritériumok szerint történik.

(2) A doktorátusra való felvételt, a doktorátus megszervezését és lebonyolítását kormányhatározattal kell szabályozni.

(3) A posztuniverzitáris oktatás tekintetében a helyek számát a következők állapítják meg:

a) a Nemzetnevelésügyi Minisztérium az állami költségvetésből finanszírozottak esetében;

b) az egyetemi szenátusok a díjakból vagy egyéb költségvetésen kívüli forrásokból fenntartottak esetében.

72. szakasz. – (1) Az elmélyített tanulmányok két vagy három szemeszteren át tartanak és a hosszú időtartamú egyetemi tanulmányok befejezésekor elnyert diploma szakterületére vonatkoznak.

(2) Az elmélyített tanulmányok disszertációval zárulnak. Az abszolvensek diplomát kapnak elmélyített tanulmányaik tekintetében.

(3) Az elmélyített szaktanulmányoknak az állami költségvetésből finanszírozott helyeire felvett hallgatók számára a tanulmányok ingyenesek és az illetők ösztöndíjban is részesülnek, a törvény előírásainak megfelelően.

(4) A maszterátusi tanulmányok 2-4 szemeszteren át tartanak és több szakterületet integrálnak azzal a céllal, hogy ezeken kiterjesszék a kompetenciákat. A maszterátusi tanulmányokon profiljuktól vagy szakosításuktól függetlenül vehetnek részt a hosszú időtartamú egyetemi oktatás diplomás abszolvensei.

(5) A maszterátus a felsőoktatási intézmények vagy a független intézményekként létrehozott posztuniverzitáris tanulmányi iskolák keretében szervezendő meg. A maszterátusnak az állami költségvetésből finanszírozott helyeire felvett hallgatók számára a tanulmányok ingyenesek és az illetők ösztöndíjban is részesülnek, a törvény előírásainak megfelelően.

(6) A maszterátus disszertáció megvédésével zárul. A disszertációjukat sikeresen megvédő abszolvensek maszteri diplomát kapnak.

73. szakasz. – (1) A doktorátus magasrendű oktatási és kutatási forma.

(2) A doktorátusra való felvételi versenyvizsgán a hosszú időtartamú egyetemi oktatás diplomás abszolvensei jogosultak részt venni.

(3) A doktorátusvezetők doktori címmel rendelkező rendes, társult vagy konzultáns egyetemi tanárok vagy akadémikusok lehetnek. A doktorátus vezetéséhez való jogot a szervező intézmények javaslatára az Egyetemi Címeket, Diplomákat és Bizonyítványokat Attesztáló Országos Tanácsnak név szerint kell véleményeznie, adományozása pedig a nemzetnevelésügyi miniszter rendeletével történik.

(4) A doktorátust az Egyetemi Címeket, Diplomákat és Bizonyítványokat Attesztáló Országos Tanács javaslatára a Nemzetnevelésügyi Minisztérium által jóváhagyott felsőoktatási intézményekben látogatásos és látogatás nélküli formában szervezik meg.

(5) A doktorátus nyilvánosan megvédendő értekezéssel zárul, amelyet a szervező felsőoktatási intézmény szenátusa által jóváhagyott szakbizottságnak kell kiértékelnie. A bizottság elnökből, a doktorátus vezetőjéből és három hivatalos referensből áll, akik a szakterületen doktori címmel rendelkező, kimagasló tudományos tevékenységet kifejtő belföldi vagy külföldi szakemberek, egyetemi tanárok, egyetemi előadótanárok, akadémikusok, I. fokú vezető tudományos kutatók és akik közül legalább kettő nem a doktorátust szervező intézményben működik. A hivatalos referenseket tevékenységükért a Nemzetnevelésügyi Minisztérium által megállapított szabályok szerint javadalmazza.

(6) A doktori tudományos címet a szakbizottságok javaslatára a szervező intézmény adományozza és az Egyetemi Címeket, Diplomákat és Bizonyítványokat Attesztáló Országos Tanács erősíti meg. A szervező intézmény a nemzetnevelésügyi miniszter rendelete alapján bocsátja ki a doktori diplomát.

74. szakasz. – (1) A belföldön vagy külföldön független intézményként megszervezett posztuniverzitáris akadémiai tanulmányi iskolák a nappali tagozatos vagy a csökkentett látogatási fokú oktatási formában 2-4 szemeszterig tartó programokat kínálnak a hosszú időtartamú egyetemi tanulmányok nyomán kibocsátott diplomával attesztált felkészítés kiterjesztésére és tökéletesítésére.

(2) A tanulmányok disszertáció megvédésével zárulnak. Az abszolvensek posztuniverzitáris akadémiai tanulmányi diplomát kapnak.

75. szakasz. – (1) A posztuniverzitáris szakosítási tanulmányokon a hosszú időtartamú tanulmányaikat diploma elnyerésével befejező abszolvensek vehetnek részt. A tanulmányok időtartamát, kurrikulumát és zárulási módozatát az egyetemi szenátusoknak kell jóváhagyniuk.

(2) Az abszolvenseknek diplomát bocsátanak ki posztuniverzitáris szakosítási tanulmányaikról.

76. szakasz. – (1) A posztuniverzitáris továbbképzési tanfolyamokon a rövid vagy a hosszú időtartamú egyetemi oktatást diplomával abszolválók vehetnek részt. A tanfolyamok időtartamát, a képzési programot és a tanulmányok zárulási módozatát az egyetemi szenátusnak kell jóváhagynia.

(2) A preuniverzitáris oktatásnak rövid vagy hosszú időtartamú egyetemi tanulmányokkal rendelkező tanszemélyzete időszakosan posztuniverzitáris továbbképző tanfolyamokon tökéletesíti a szakfelkészültségét, a módszertani és pszichopedagógiai felkészültségét, a Nemzetnevelésügyi Minisztérium által megállapított szabályok szerint.

(3) A posztuniverzitáris továbbképzési tanfolyamok abszolvensei abszolválási bizonyítványt kapnak.

77. szakasz. - A 74. szakaszban említett posztuniverzitáris felkészülési tevékenységek megszervezése érdekében a felsőoktatási intézmények társulhatnak hasonló hazai vagy külföldi intézményekkel, valamint gazdasági tényezőkkel. Ebben az esetben a tanulmányok szerkezetét, a szervezési struktúrákat, működési és finanszírozási módjukat a kezdeményező felsőoktatási intézmény javaslatára a Nemzetnevelésügyi Minisztérium hagyja jóvá.

78. szakasz. - (1) A posztuniverzitáris oktatást díjból és más forrásokból kell fenntartani, a törvényben előírt kivételekkel.

(2) A posztuniverzitáris oktatás állami ösztöndíjait versenypályázattal lehet elnyerni.

79. szakasz. - Az orvosi posztuniverzitáris oktatást a Nemzetnevelésügyi Minisztérium és az Egészségügyi Minisztérium javaslatára kormányhatározattal megállapított sajátos formákban szervezik meg.

5. Cikkely

A felsőoktatási tudományos kutatás

80. szakasz. - (1) A felsőoktatási intézményekben a főosztályok, a katedrák vagy a saját tudományos kutatási egységek keretében, a hazai vagy külföldi oktatási és kutatási intézményekkel is együttműködve, tudományos kutatási, technológiafejlesztési, tervezési, tanácsadási vagy szakvéleményezési tevékenységeket szerveznek.

(2) A tudományos kutatóegységeket az egyetemi szenátusok jóváhagyásával létesítik.

(3) A katedrákhoz, a főosztályokhoz és a tudományos kutatóegységekhez tanszemélyzetet, tudományos kutatószemélyzetet és egyéb kategóriákba tartozó személyzetet alkalmaznak.

(4) A tudományos kutatótevékenység a tanerő szakmai értékének egyik felbecslési kritériuma és, az esetnek megfelelően, kiegészítheti a didaktikai normát.

(5) A diákok részt vehetnek a főosztályok, katedrák és kutatóegységek tudományos kutatási szerződéseinek a teljesítésében.

(6) A felsőoktatási intézményekben folyó tudományos kutatás szervezési és lebonyolítási módozatait az egyetemi szenátus által jóváhagyott szabályzattal kell megállapítani.

(7) A Nemzetnevelésügyi Minisztérium hálózatában jogi személyiséggel rendelkező kutatóintézetek működhetnek sajátos tudományos kutatási tevékenységek kifejtésére.

(8) A felsőoktatási tudományos kutatás ingyenesen veheti igénybe az kttatásügyi könyvtárak egész információs és dokumentációs hálózatának szolgáltatásait.

81. szakasz. - (1) A tudományos alapkutatói programokat, valamint a különös érdekekhez fűződő más programokat az állami költségvetésből évente közvetlenül a Nemzetnevelésügyi Minisztériumnak kiutalt alapokból finanszírozzák, szerződéses alapon, az oktatási folyamat finanszírozásától elkülönítve. A kutatási szerződéseket a versenyképesség szerint, az Egyetemi Tudományos Kutatás Országos Tanácsa által készített kiértékelések alapján finanszírozzák.

(2) Azokat a csúcstechnológiai kutatási és alkalmazott kutatási programokat, valamint tervezési, tanácsadási, szakvéleményezési tevékenységeket, amelyeknek a kedvezményezettje nem a Nemzetnevelésügyi Minisztérium, az illető kutatások vagy tevékenységek kedvezményezettjeivel közvetlenül megkötött szerződések alapján az állami költségvetési alapokból és a más minisztériumoknak kiutalt különleges kutatási alapból, valamint egyéb forrásokból finanszírozzák.

(3) Az egyrészt az Országos Tudomány-, Technológiaügyi és Újítási Ügynökség^{x)}, másrészt pedig a 80. szakasz (1), (2) és (7) bekezdésében említett egységek között megkötött finanszírozási vagy grant-szerződések esetében a kutatások eredményei a kivitelezőket illetik meg.

(4) A Nemzetnevelésügyi Minisztérium kutatóintézeteiben végzett kutatótevékenységet az állami költségvetésből finanszírozzák az e minisztérium által igényelt programok tekintetében, és más forrásokból a harmadik felek által megrendelt programok tekintetében.

82. szakasz. - (1) A felsőoktatási intézmények által tudományos kutatási, tervezési, tanácsadási vagy szakvéleményezési, valamint más tudományos illetve didaktikai szolgáltatásnyújtási szerződések nyomán megvalósított saját jövedelmeket a kereskedelmi bankoknál külön számlákon kell nyilvántartani, a törvény feltételei között. Ezeket a jövedelmeket a felelős szerződéskötő beleegyezésével és a rektor véleményezésével a saját kutatási és didaktikai anyagi alapnak és tevékenységnek a fejlesztésére és a szerződést teljesítő személyzet javadalmazására kell felhasználni. Az anyagi alap állóeszközökből, bármely természetű leltári tárgyakkól és anyagokból áll. Ezek megvásárolhatók a szerződésteljesítés idején vagy a munkálat átadása és a pénz bevételezése után.

(2) Az (1) bekezdésben említett jövedelmekből finanszírozni lehet a következő kiadáskategóriákat is: kutatási és tanulmányi, tájékoztató, valamint dokumentálódási ösztöndíjak, a profilba tartozó szerveknek, szervezeteknek és intézményeknek fizetendő tagsági díjak, bel- és külföldi kulturális és tudományos rendezvények szervezése és/vagy a részvétel ezeken, didaktikai és szakkönyvek kiadása.

(3) Az év végén felhasználatlanul maradó jövedelmek azonos rendeltetéssel átvitelezendők a következő évre.

6. Cikkely

A felsőoktatási intézmények szervezeti felépítése

83. szakasz. - A felsőoktatási intézmény rendszerint több karból, egyetemi kollégiumból, főosztályból, tanszékből, tudományos kutatási, tervezési egységből és mikrotermelési egységből áll.

84. szakasz. - (1) A *karok* a felsőoktatási intézmény funkcionális alapegységét képezik és összetételükbe egy vagy több szakrészleg tartozik. A karokat főosztályok és katedrák szerint szervezik meg. A karok keretében a didaktikai tevékenységet tanulmányi évfolyamok, oktatási ciklusok, csoportok és alcsoportok szerint szervezik meg.

(2) A karoknak a következők adnak egyéni arculatot:

- a) a felvételi és az abszolválási feltételek;
- b) a tanulmányi programok;
- c) a szakosítási területek.

(3) A karok tanszemélyzetet és hallgatókat, tudományos kutatókat és tervezőket, kisegítő és adminisztratív személyzetet ölelnek fel.

^{x)} A 157/1999. számú törvénnyel jóváhagyott 56/1998. számú sürgősségi kormányrendelet 6. szakasza előírásainak megfelelően a Kutatás- és Technológiaügyi Minisztérium feladatkörét átvette az Országos Tudomány-, Technológiaügyi és Újítási Ügynökség.

85. szakasz. - Az *egyetemi kollégium* a felsőoktatási intézménynek vagy karnak alárendelt funkcionális egység.

86. szakasz. - A *főosztály* a felsőoktatási intézménynek vagy, az esetnek megfelelően, a karnak alárendelt, didaktikai, tudományos kutatási, tervezési és termelési funkciókkal rendelkező struktúra. A főosztályok szervezését és működését az egyetemi szenátusok állapítják meg.

87. szakasz. - A *tanszék* a karnak vagy, az esetnek megfelelően, a főosztálynak a szervezési alapegysége, amely oktatási és kutatási tevékenységeket fejt ki. A tanszék valamely tantárgyból vagy tantárgy-családból felőlel didaktikai személyzetet és, az esetnek megfelelően, kutatási, tervezési és kiegészítő személyzetet.

88. szakasz. - (1) A felsőoktatási intézmények vagy ezek összetevő egységei egymagukban vagy jogi személyekkel együttműködve kutatási egységeket vagy központokat, emberi erőforrásfelkészítő központokat, termelési illetve mikrotermelési egységeket, kísérleti állomásokat vagy intézményes struktúrákat szervezhetnek és adminisztrálhatnak.

(2) A felsőoktatási intézményeknek jogukban áll hasonló bel- és külföldi intézményekkel együttműködve egyetemi és posztuniverzitáris programokat szervezni a Nemzetnevelésügyi Minisztérium által megállapított metodológia szerint.

7. Cikkely

Az egyetemi autonómia

89. szakasz. - (1) Az egyetemi autonómia az egyetemi közösség joga ahhoz, hogy bármely ideológiai, politikai vagy vallási beavatkozás nélkül vezesse önmagát, gyakorolja akadémiai szabadságait, illetékességek és kötelezettségek együttesét vállalja magára a felsőoktatás országos fejlesztési stratégiája törvénnyel megállapított opcióival és orientációival összhangban.

(2) Az egyetemi autonómia egyeztetendő az illető felsőoktatási intézmény által lebonyolított egész didaktikai és tudományos kutatási tevékenység minőségéért viselt személyes és közfelelősség elvével.

90. szakasz. - (1) Az egyetemi közösség felőleli a didaktikai személyzetet, a kiegészítő tanszemélyzetet, a tudományos kutatási illetve tervezési személyzetet, valamint az illető intézmény összes hallgatóját.

(2) Az egyetemi közösség tevékenységének kifejtéséhez adminisztratív személyzetet vesz igénybe.

91. szakasz. - (1) Az egyetemi térség felőleli a felsőoktatási intézmény használatában levő összes épületet, telket, egyetemi campust, bármely és bármilyen rendeltetésű ellátmányt, a használata jogcímétől függetlenül.

(2) Az (1) bekezdés előírásai alól kivételezettek az Egészségügyi Minisztériumhoz és a saját egészségügyi hálózattal rendelkező minisztériumokhoz tartozó, az állami orvosi felsőoktatás lebonyolítására szolgáló helyiségek és ellátmányok.

92. szakasz. - (1) Az egyetemi szenátus által a törvény feltételei között az illető felsőoktatási intézmény vonatkozásában elfogadott Egyetemi Charta tartalmazza mindazon jogokat és kötelezettségeket, valamint normákat, amelyek a saját egyetemi térségben az egyetemi közösség életét szabályozzák.

(2) Az egyetemi autonómia kiterjed az intézmény vezetésére, szervezeti felépítésére és működésére, a didaktikai és a tudományos kutatási tevékenység, az adminisztrálás és a finanszírozás területeire.

(3) Az egyetemi autonómia főként a következők révén nyer megvalósulást:

a) a felsőoktatási intézmény belső struktúrájának a törvény szerinti megállapítása;

b) az oktatási folyamat programálása, szervezése, lebonyolítása és tökéletesítése; az oktatási terveknek és programoknak az országos felsőoktatásfejlesztési stratégiákkal és standardokkal összhangban való megállapítása; a felvételi módzatok megszervezése és a hallgatók akadémiai és szakmai teljesítményeinek az értékelésével kapcsolatos kritériumok meghatározása;

c) a tanulmányi programjaik viszonylatában akkreditált posztuniverzitáris oktatási formák tervezése, szervezése és megállapítása; a Nemzetnevelésügyi Minisztériummal, más közhatóságokkal, gazdasági vállalkozókkal, országosan elismert szakmai és munkaadói szervezetekkel együtt azon területek megállapítása, amelyeken a kibocsátott saját diplomák és bizonyítványok érvényesíthetők;

d) a tanszemélyzet vagy a többi személyzeti kategóriájú alkalmazott kiválogatása és előléptetése, valamint a didaktikai és a tudományos tevékenység értékelési kritériumainak megállapítása, a didaktikai, tudományos és megtisztelő címek nyújtása, a törvény feltételei között;

e) a tudományos kutatás és a dokumentálódás megszervezése; a kiadói és nyomdai tevékenységek, az audiovizuális tevékenységek megszervezése; a bel- és külföldi felsőoktatási és kutatási intézményekkel való együttműködési programok megállapítása;

f) az összes vezető szervezetek titkos szavazattal való megválasztása;

g) a pénzügyi és anyagi szükségletek megállapítása; az alapoknak a törvényes előírások betartásával való felhasználása és kezelése; a jövedelemkiegészítő források megtalálása és megállapítása; a gazdasági-gazdálkodási szolgálatok megszervezése és ellenőrzése;

h) az egyetemi közösségek szociális problémáinak megoldása; a kutatási és tanulmányi ösztöndíjaknak, közöttük a saját alapokból származóknak az odaítélése;

i) tudományos, kulturális és sportrendezvények és tevékenységek szervezése;

j) a törvénynek megfelelően alapítványok létesítése; saját jelvények és jelképek megállapítása és használata;

k) a rend és a fegyelem biztosítása az egyetem térségében.

(4) Az egyetemi autonómia pénzügyi téren a törvény szerinti vagyonkezelési jogban és a személyes felelősség gyakorlásában nyer megtestesülést az országos köz költségvetésből kiutalt vagy más forrásokból származó alapok tekintetében, ideértve az idegen hallgatóktól valutában beszedett díjakból származó jövedelmeket is, a Nemzetnevelésügyi Minisztériummal közös egyetértésben megállapított kritériumok szerint.

93. szakasz. - (1) Az egyetemi közösség tagjai jogosultak részt venni az egyetem ügyeinek vezetésében; a vezető organizmusokat titkos szavazással választják meg 4 éves időszakra, az Egyetemi Charta szerint.

(2) A megválasztott szervezet, a rektor kivételével, az egyetemi szenátus erősíti meg. A rektort a szenátus választja meg és a megválasztását a nemzetnevelésügyi miniszter rendeletével erősítik meg. Egyazon személy legfeljebb két egymást követő mandátum során töltheti be a dékáni vagy a rektori tisztséget. A rektort a kinevezésekor alkalmazott eljárással hívhatja vissza tisztségéből az egyetemi szenátus.

(3) A nemzetnevelésügyi miniszter alapos indoklással felfüggesztheti tisztségéből valamely akkreditált állami vagy magán felsőoktatási intézmény rektorát. A határozatot a rektor visszahívásáról vagy a tisztségben való megtartásáról az egyetemi szenátusnak kell meghoznia, a felfüggesztési rendelkezés közlésének időpontjától számított legfeljebb 30 napon belül.

94. szakasz. - (1) Az egyetemi szenátusokban és a karoknak a tanácsaiban a hallgatók e tanácsok és szenátusok taglétszámának egynegyed részét kitevően vannak képviselve, az Egyetemi Chartában megállapított feltételek között.

(2) Az Egyetemi Charta előírja az egyetemi közösségnek az oltalmazását a szakmai tevékenysége során és az egyetemi térség keretében. Az egyetemi erkölctől való eltérések eseteit a karok tanácsainak és a szenátusnak a szintjén kell megvizsgálni és megoldani.

(3) Az egyetemi közösség tagjai kötelesek a felsőoktatási intézménynek az Egyetemi Charta szerint megállapított belső szabályzatait betartani.

95. szakasz. - Az egyetemi térség sérthetetlen. Az egyetemi térségbe a belépés csak az Egyetemi Chartával vagy a törvénnyel megállapított feltételek között megengedett.

96. szakasz. - Az egyetemi autonómia országos szinten a felsőoktatási intézmény rektora által a Nemzetnevelésügyi Minisztériummal fenntartott közvetlen kapcsolatban és az intézmény képviselőinek a szakmai szervezetekbe való törvény szerinti beválasztásában nyilvánul meg.

X. FEJEZET A katonai oktatás

97. szakasz. - (1) A katonai oktatás az országos oktatási rendszer szerves részét képező állami oktatás, amely líceumi, katonai mesteri és altisztképző posztliceális oktatást, tiszteket és egyéb szakembereket képző egyetemi és posztuniverzitáris oktatást ölel fel.

(2) A katonai káderek továbbképzésével külön oktatási intézmények foglalkoznak.

(3) A preuniverzitáris katonai oktatásra vonatkozó előírások megfelelőképpen alkalmazandók a szállításiügyi preuniverzitáris oktatás tekintetében is.

98. szakasz. - A katonai oktatás szervezeti felépítését, profiljait, szakosításait, az évi beiskolázási keretszámokat és a jelöltek kiválogatásának a kritériumait a Nemzetvédelmi Minisztérium, a Belügyminisztérium, az Igazságügyi Minisztérium, a Román Hírszerző Szolgálat és a nemzetbiztonság terén feladatokkal rendelkező egyéb intézmények állapítják meg az egyes fegyvernemek és oktatási fokozatok sajátossága szerint.

99. szakasz. - A katonai líceumi, posztliceális és felsőoktatás tanterveit a Nemzetvédelmi Minisztérium, a Belügyminisztérium, az Igazságügyi Minisztérium, a Román Hírszerző Szolgálat és a nemzetbiztonság terén feladatokkal rendelkező egyéb intézmények állapítják meg és azokat a Nemzetnevelésügyi Minisztérium véleményezi.

100. szakasz. - A katonai oktatási intézmények abszolvási diplomái és az illető intézmények abszolvásiával megszerzett tudományos címek törvényes bírlalóikat feljogosítják arra, hogy a tartalékosi állományba helyezésük után megközelítőleg hasonló profilokban és azonos szinten a polgári oktatási intézmények abszolvensi által betöltött tisztségekkel egyenlő tisztségeket foglaljanak el.

101. szakasz. - A katonai oktatási intézményekben a felvételi vizsga és az oktatási folyamat minden szinten román nyelven történik.

102. szakasz. - A Nemzetvédelmi Minisztérium, a Belügyminisztérium, az Igazságügyi Minisztérium, a Román Hírszerző Szolgálat és a nemzetbiztonság terén feladatokkal rendelkező egyéb intézmények rendeleteket, saját szabályzatokat és utasításokat bocsáthatnak ki a jelen törvény előírásainak a katonai oktatás sajátosságaira való alkalmazása céljából.

XI. FEJEZET

A magánoktatás

103. szakasz. - (1) A magánoktatás alternatívát képez az állami oktatáshoz viszonyítva, vagy kiegészíti ezt.

(2) Az akkreditált oktatási magánintézmények és -egységek az országos oktatási és nevelési rendszer részét képezik és a jelen törvény rendelkezései alá tartoznak.

(3) Az oktatási magánintézmények és -egységek az oktatási rendszer szervezésére és működésére vonatkozó törvényes szabályozásoknak megfelelően szervezeti és funkcionális autonómiával rendelkeznek.

(4) Az akkreditált oktatási magánintézmények és egységek állami támogatásban részesülhetnek.

104. szakasz. - A magánoktatás a törvény szerint működik akkor, ha:

a) nem a profitszerzés elve alapján van megszervezve és működik;

b) nem diszkriminatív elvek alapján van megszervezve és elutasítja az antidemokratikus, idegennyűlölő, sovén és rasszista eszméket, áramlatokat és magatartásokat;

c) betartja az országos standardokat.

105. szakasz. - (1) A preuniverzitáris magánoktatás óvodákat, elemi és gimnáziumi iskolákat, szakmai és inasiskolákat, líceumokat és posztliceális iskolákat ölel fel.

(2) Az óvodák, az elemi és gimnáziumi iskolák, valamint a szakmai és inasiskolák a tanfelügyelőség engedélyével hozhatók létre, a kiértékelési dokumentáció alapján.

(3) A líceumok és a posztliceális iskolák a tanfelügyelőség véleményezésével és a Nemzetnevelésügyi Minisztérium jóváhagyásával hozhatók létre, a kiértékelési dokumentáció alapján.

106. szakasz. - (1) A preuniverzitáris magánoktatás kiértékelésének a kritériumai az alapvető szervezési és működési területekre - a tanszemélyzetre, a tartalomra, az anyagi alapra és a pénzügyi tevékenységre - vonatkoznak.

(2) A standardok a kritériumok mindegyikének megfelelnek és a kiértékelési folyamatban a kötelező minimális szinteket jelzik. E standardok az oktatási szinttől függően differenciáltak s a megállapításuk a kormányhatározattal jóváhagyott szabályzat alapján a Nemzetnevelésügyi Minisztérium mellett létesített és működő Preuniverzitáris Oktatásiértékelési és Akkreditálási Bizottság feladata.

107. szakasz. - (1) A preuniverzitáris oktatási egységek akkreditálásának a folyamata a következő két fázist öleli fel:

a) a bizalmi engedélyezést, amely feljogosít az illető egység ideiglenes megszervezésére és működtetésére;

b) az akkreditálást, amely az illető egységet felruházza a jelen törvényből eredő összes jogokkal.

(2) Az akkreditálást a bizalmi engedélyezés megadása után kell kérni, a következőképpen:

a) legfeljebb 4 év elteltével az óvodák és az elemi iskolák esetében;

b) az első képességi vizsga után a gimnáziumok esetében;

c) az első érettségi vizsga után a líceumok esetében;

d) az első abszolválási vizsga után a szakmai, az inasiskolák és a posztliceális iskolák esetében.

108. szakasz. - (1) A preuniverzitáris magánoktatásban az állami oktatás terveihez hasonló vagy alternatív terveket alkalmaznak, amelyek az országos standardoknak megfelelő kötelező, választható és fakultatív tantárgyakat tartalmaznak.

(2) A részletező tantárgyi programoknak a tantervekkel szemben támasztottakkal azonos követelményeknek kell megfelelniük.

(3) A preuniverzitáris magánoktatás esetében az állami oktatásban alkalmazottakhoz hasonló vagy alternatív tanterveket és programokat a Nemzetnevelésügyi Minisztériumnak kell jóváhagynia.

109. szakasz. - A preuniverzitáris magánoktatásban a tanulmányi formációk (osztályok, csoportok, alcsoportok) létszámkerete nem haladhatja meg a törvényes maximális korlátokat.

110. szakasz. - (1) A preuniverzitáris magánoktatásban a didaktikai állásokat a Tanszemélyzet Alapszabályában előírt feltételek között töltik be.

(2) Az óvodai és az elemi magánoktatás tanerőinek az illető egységben kell teljesíteniük alapnormájukat.

(3) A gimnáziumi, líceumi és szakmai magánoktatás tanszemélyzete legalább 60 százalékának alapnormával az illető egységbe besoroltnak kell lennie.

(4) A posztliceális magánoktatásban a törvényes előírások szerint létesített állások legalább 50 százalékát az illető egységbe alapnormával alkalmazott tanszeméllyzettel kell betölteni.

(5) A magánoktatásbeli vezető tanszemélyzetnek alapnormával az illető oktatási egység alkalmazottjának kell lennie és eleget kell tennie a vezető tisztségek betöltését tekintve a Tanszemélyzet Alapszabályában megfogalmazott követelményeknek.

111. szakasz. - A jelen törvény szerint létesített preuniverzitáris magánoktatási egységek által nyújtott diplomák vagy bizonyítványok az állami oktatás által kibocsátottakkal egyenlő értékűek és azonos hatást gyakorolnak abban az esetben, ha az abszolválási vizsgákat a törvényes rendelkezéseknek megfelelően kinevezett bizottságok előtt tartották meg.

112. szakasz. - A magánoktatás tanulói a befogadó egység beleegyezésével és a Nemzetnevelésügyi Minisztérium által megállapított feltételek között helyeztethetik át magukat más, állami vagy magánoktatási egységekhez.

113. szakasz. - A felsőfokú magánoktatás a felsőoktatási intézmények akkreditálásáról és a diplomák elismeréséről szóló 88/1993. számú törvény^{x)} szerint működik, a jelen törvény előírásainak betartásával.

114. szakasz. - A magánoktatásban a tandíjakat az egyes oktatási intézmények vagy egységek állapítják meg, a törvény feltételei között.

115. szakasz. - (1) A magánoktatási intézmények és egységek anyagi alapjának meg kell felelnie a minőségi oktatási-nevelési folyamat lebonyolítása standardjainak: tulajdonukban vagy bérlőként az oktatási folyamatnak megfelelő helyiségekkel, a folyamatban levő iskolai évhez viszonyítva még egy év távlatában megfelelőképpen ellátmányozott saját laboratóriumokkal, a tantárgyak tartalmának és szintjének megfelelő saját könyvtárral ellátott könyvtárral kell rendelkezniük.

^{x)} A 88/1993. számú törvényt újra közzétették a Monitorul Oficial al României I. Részének 1999. november 11-i 552. számában, magyar nyelven pedig a Románia Hivatalos Közlönye 1999. november 18-i 190. számában.

(2) Az akkreditálás elnyerése érdekében az érdekelt oktatási intézménynek vagy egységnek be kell bizonyítania, hogy az ideiglenes működése időszakában jövedelmeinek legalább 25 százalékát befektette saját anyagi alapjába.

(3) Az akkreditálást követő két beiskolázási ciklus után az oktatási intézménynek vagy egységnek be kell bizonyítania, hogy az oktatási helyiségek legalább 50 százaléka a tulajdonában van és hogy az egész előző időszakban a jövedelmei legalább 25 százalékát befektette a saját anyagi alapjába.

116. szakasz. - A magánoktatási intézményeket és egységeket a törvénynek megfelelően vetik alá értékelésnek és ellenőrzésnek.

117. szakasz. - (1) A szövetkezeti oktatás a szövetkezeti egyesületek tulajdonában levő egységekben kerül lebonyolításra.

(2) A szövetkezeti oktatás pénzellátását a szövetkezeti egyesületek saját alapjaiból, tandíjából és más forrásokból kell biztosítani.

(3) A tanszemélyzet fizetésével kapcsolatos költségeket, a gyakorlati oktatást biztosító személyzet kivételével, az állami költségvetésből a Nemzetnevelésügyi Minisztérium fedezi.

(4) A szövetkezeti oktatási egységekre alkalmazandók a 115. szakasz előírásai.

XII. FEJEZET

Az oktatás a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek számára

118. szakasz. - A nemzeti kisebbségekhez tartozó személyeknek joguk van ahhoz, hogy az összes oktatási szinteken és formákban, valamint az olyan oktatási típusok esetében is, amelyek tekintetében kellő igény mutatkozik, anyanyelven tanuljanak és képezzék magukat, a törvény feltételei között.

119. szakasz. - (1) A helyi szükségletektől függően, kérésre, és a törvény feltételei között, a nemzeti kisebbségek nyelvein történő oktatással csoportok, osztályok, tagozatok vagy iskolák szervezhetők.

(2) Az (1) bekezdés előírásai úgy alkalmazandók, hogy ez ne érintse a hivatalos nyelv tanulását és az oktatást ezen a nyelven.

120. szakasz. - (1) Az elemi iskolai oktatásban a román nyelv tantárgyat az illető kisebbség számára külön kidolgozott iskolai programok és tankönyvek szerint tanítják. A gimnáziumi oktatásban a román nyelv és irodalom tantárgyat a román tannyelvű osztályokéval azonos iskolai programok és sajátos tankönyvek szerint tanítják. A liceumi oktatásban a román nyelvet és irodalmat a román tannyelvű osztályokéval azonos iskolai programok és tankönyvek szerint tanítják.

(2) A nemzeti kisebbségek nyelvén folyó elemi iskolai oktatásban a románok történelmét és Románia földrajzát az illető nyelven tanítják, a román tannyelvű osztályokéval azonos iskolai programok és tankönyvek szerint, azzal a kötelezettséggel, hogy román nyelvre írják át és e nyelven sajátítsák el a román toponímiát és főneveket. A gimnáziumi és a liceumi oktatásban a románok történelmét és Románia földrajzát román nyelven, a román tannyelvű osztályokéval azonos iskolai programok és tankönyvek szerint tanítják. A románok történelme és Románia földrajza esetében a vizsgáztatás e tárgyak tannyelvén történik.

(3) Az egyetemes történelem és a románok történelme tantárgyak programjaiban és tankönyveiben tükrözni kell a romániai nemzeti kisebbségek történelmét és hagyományait.

(4) A gimnáziumi oktatásban, kérésre, tantárgyként bevezetik a nemzeti kisebbségek történelmét és hagyományait, az anyanyelven történő tanítással. Ennél a tantárgynál az analitikus programokat és a tankönyveket a Nemzetnevelésügyi Minisztérium hagyja jóvá.

121. szakasz. - A nemzeti kisebbségekhez tartozó azon tanulók számára, akik román tannyelvű oktatási egységeket látogatnak, kérésre és a törvény feltételei között tantárgyként biztosítják az illető nemzeti kisebbség anyanyelvének és irodalmának, valamint történelmének és hagyományainak oktatását.

122. szakasz. - Az állami szakmai, liceumi és posztliceális szakoktatásban, amelyben a szaktantárgyakat kérésre és a törvény feltételei között anyanyelven tanítják, a szakkifejezéseket román nyelven is kötelezően el kell sajátítani.

123. szakasz. - (1) Az állami egyetemi oktatási intézmények keretében kérésre és a törvény feltételei között tannyelvként a nemzeti kisebbségek nyelvét használó csoportok, tagozatok, kollégiumok és karok szervezhetők. Ebben az esetben biztosítani kell a szakkifejezések román nyelven való elsajátítását. Kérésre és

a törvény útján multikulturális felsőoktatási intézmények létesíthetők. Ezeknek az intézményeknek a tannyelveit a létesítési törvény keretében kell megállapítani.

(2) Elismerést nyer a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyeknek a joga ahhoz, hogy a törvény szerint saját felsőoktatási magánintézményeket létesítsenek és adminisztráljanak.

(3) A multikulturális struktúrákkal rendelkező és tevékenységeket kifejtő felsőoktatási intézményeket arra kell ösztönözni, hogy előmozdítsák a harmonikus etnikumközi együttélést s az országos és az európai szintű integrálódást.

(4) A román nyelvű vagy a nemzeti kisebbségek nyelvét használó összes oktatási formákba anyanyelvétől és előző tanulmányai tannyelvétől függetlenül bármely román állampolgár beiratkozhat és képezheti magát.

124. szakasz. - Az oktatás minden fokán és szintjén a felvételi próbákat és az abszolválási vizsgákat a törvény feltételei között le lehet tenni azon a nyelven, amelyen az illető tantárgyat tanulmányozták.

125. szakasz. - A Nemzetnevelésügyi Minisztérium biztosítja, az oktatási nyelven, a tanszemélyzet képzését és továbbképzését, valamint az iskolai tankönyveket és egyéb didaktikai anyagokat.

126. szakasz. - Azoknak az oktatási egységeknek és intézményeknek a vezetőségében, amelyekben a nemzeti kisebbségek nyelvén oktatott csoportok, osztályok vagy tagozatok vannak, biztosítani kell a kisebbségekhez tartozó tanerők számarányos képviselését, a szakmai hozzáértés tiszteletben tartásával.

III. CÍM

Az oktatás tartalma

I. FEJEZET

A preuniverzitáris oktatás

127. szakasz. – (1) A preuniverzitáris oktatás tartalma az Országos Kurrikulum révén biztosítandó. Az *Országos Kurrikulum* felöleli a preuniverzitáris oktatási kerettervek, iskolai programok és tankönyvek koherens összességét. Ennek az általános keretnek az egyik összetevő része valamennyi azonos típusú iskolára közösen vonatkozik, másik része pedig az iskola döntési hatáskörébe tartozik.

(2) Az oktatási kerettervek a kötelező, az opcionális és a fakultatív tantárgyakat és e tantárgyak mindegyikének minimális és maximális óraszámát tartalmazzák.

(3) Az iskolai programok az oktatási tervben foglalt minden egyes tantárgy tekintetében megállapítják ennek oktatási-nevelési és formatív célkitűzéseit, kimutatják alapvető elméleti, kísérleti és gyakorlati tartalmát, a célok megvalósításához általános metodológiai iránymutatást nyújtva.

128. szakasz. – (1) A preuniverzitáris oktatási keretterveket és iskolai programokat az országos szakbizottságok dolgozzák ki, azokat az Országos Kurrikulum Tanács hangolja egybe és véleményezi s a nemzetnevelésügyi miniszter hagyja jóvá.

(2) Az oktatási egységekben csakis a Nemzetnevelésügyi Minisztérium által jóváhagyott tankönyvek használhatók.

(3) A preuniverzitáris oktatási egységekben alternatív tankönyvek használhatók. A tanszemélyzet jogosult arra, hogy a Nemzetnevelésügyi Minisztérium által megállapított kritériumok alapján egy bizonyos tankönyvet ajánljon a tanulóknak.

(4) Az oktatási-nevelési folyamat kiértékelésének sajátos kritériumait minden oktatási szint tekintetében a Nemzetnevelésügyi Minisztérium által jóváhagyott standardok alapján kell megállapítani.

II. FEJEZET

A felsőoktatás

129. szakasz. - (1) A felsőoktatási intézmények tanterveit a karok vagy a főosztályok dolgozzák ki, ezeknek a tanácsai keretében vizsgálják meg, az egyetemi szenátusok hagyják jóvá és a Nemzetnevelésügyi

Minisztérium véleményezi őket azzal a céllal, hogy megfeleljenek az országos standardoknak. A tantervek csak az I. évfolyammal kezdve módosíthatók.

(2) A tantárgyak szerinti részletező programokat a tantárgyak tituláris oktatói dolgozzák ki és azokat a tanszék vagy a főosztály hagyja jóvá.

130. szakasz. - A karok és a szakosítások sajátosságától függően a tantervek és a tantárgyi programok moduláris szerkezettel is elkészíthetők.

III. FEJEZET

Az iskolán kívüli tevékenység

131. szakasz. - (1) Az oktatás és a nevelés tartalma az oktatás minden szintjén kiegészítendő iskolán kívüli tevékenységekkel.

(2) Az iskolán kívüli tevékenységet az iskolák, a klubok, a gyermekek és a tanulók palotái, a megyei táboradminisztrációk, az iskolai táborok és a sportolási, turisztikai és üdülési bázisok vezetőségei és a kiegészítő tevékenységekkel foglalkozó más egységek szervezik meg, a család és más érdekelt tényezők támogatásával.

(3) Az iskolán kívüli tevékenységeknek tudományos, kulturális-művészeti, emberbaráti, ökológiai, erkölcsi-polgári arculatalakítási, műszaki-gyakorlati, turisztikai, sportolási, valamint üdülési jelleggel kell rendelkezniük.

(4) A Gyermekek és Tanulók Országos Palotája, amelyik a Nemzetnevelésügyi Minisztérium alárendeltségében Bukarestben működik, valamint a gyermekek megyei palotái, amelyek a tanfelügyelőségeknek vannak alárendelve, metodológiai szerepet is betöltenek az iskolán kívüli tevékenységek tekintetében.

132. szakasz. - (1) Az iskolán kívüli tevékenységre szakosított egységek szervezését és illetékességeit a Nemzetnevelésügyi Minisztérium által az Ifjúság- és Sportügyi Minisztériummal együttműködve jóváhagyott szabállyal kell megállapítani.

(2) A Nemzetnevelésügyi Minisztérium az iskolán kívüli oktatási és nevelési célkitűzések megvalósítását a tanfelügyelőségeken keresztül biztosítja és ellenőrzi.

IV. FEJEZET

Az állandó nevelés

133. szakasz. - Az állandó nevelés biztosítása céljából a Nemzetnevelésügyi Minisztérium együttműködik a Művelődésügyi Minisztériummal és egyéb érdekelt minisztériumokkal, valamint a tömegtájékoztatási eszközökkel, a vallásfelekezetekkel, a népi egyetemekkel, a kulturális alapítványokkal, egyéb egyesületekkel és intézményekkel, hogy az összes állampolgár számára életkoruktól függetlenül biztosítsa a hozzáférést a tudományhoz és a kultúrához, és így azok alkalmazkodni tudjanak a társadalmi életben bekövetkező jelentős változásokhoz.

134. szakasz. - A Nemzetnevelésügyi Minisztérium az egységein és intézményein keresztül szerződéses alapon szaksegédletet nyújt az állandó nevelés és a szakmai átirányítás rendszere keretében különböző felnőttoktatási programokat szervezőknek, vagy saját kezdeményezésére is szervezhet ilyen programokat.

135. szakasz. - (1) A jogi vagy a természetes személyek az állandó képzési rendszer keretében az oktatási egységekkel vagy intézményekkel együtt vagy külön a felnőttek számára szakképesítési, szakmai továbbképzési és átképzési tanfolyamokat szervezhetnek, amelyek nyomán a munkaerőpiacon elismert szakképesítési bizonyítványokat nyújtanak.

(2) A jogi személyek az (1) bekezdésben említett tanfolyamokat csak abban az esetben szervezhetik meg, ha az alapszabályukban előirányozták ezeket a tevékenységeket és kifejtésükre engedéllyel rendelkeznek a Nemzetnevelésügyi Minisztérium és, az esetnek megfelelően, a Munkaügyi és Társadalomgondozási Minisztérium vagy más közhatóságok részéről, e két minisztérium által jóváhagyott szabállyal megállapított értékelési kritériumok alapján és a szakmai standardok betartásával, a törvénynek

megfelelően. Természetes személyek ilyen tevékenységeket csakis az említett engedélyezés feltételével szervezhetnek.

(3) Az állandó képzési rendszer keretében szerzett szakmai jártasság bizonyítási módozatát a szakmai standardoknak megfelelően és a törvény szerint a Nemzetnevelésügyi Minisztérium a Munkaügyi és Társadalomgondozási Minisztériummal együtt állapítja meg.

(4) A közintézmények személyzete a szakmai továbbképzési tanfolyamokon való részvételének az időszakában alapfizetésre és ennek járulékos pótlékaira jogosult. Ha a tanfolyamokat a közintézményi személyzeti tag lakhelyétől eltérő helységben tartják, akkor az illető a kiküldetést teljesítő közintézményi alkalmazottakat a törvényes rendelkezések szerint megillető járandóságokban is részesül.

136. szakasz. - (1) A Nemzetnevelésügyi Minisztérium jóváhagyásával nyílt vagy a korszerű információközlési és -befogadási technológiákat felhasználó távoktatási intézmények és hálózatok szervezhetők a felnőttek oktatására, valamint az oktatási rendszer egyes sajátos céljai megvalósításának a támogatására.

(2) Az említett oktatási rendszer fenntartásával járó kiadásokat a kedvezményezettek és az érdekelt intézmények viselik.

V. FEJEZET

A tanügyi könyvtárak

137. szakasz. - (1) Az oktatási rendszer szerves részeként szakosított könyvtárhálózat működik, amely felöleli a Nemzetnevelésügyi Minisztériumnak közvetlenül alárendelt, jogi személyiséggel rendelkező egyetemi központi könyvtárakat és pedagógiai könyvtárakat, a felsőoktatási intézményeknek, a karoknak, a kollégiumoknak, a főosztályoknak, a tanszékeknek, a tantestület házainak a könyvtárait és az iskolai könyvtárakat.

(2) Az (1) bekezdésben említett könyvtárak a Nemzetnevelésügyi Minisztérium által jóváhagyott szabályzatok alapján működnek.

(3) A tanügyi könyvtárak a Nemzetnevelésügyi Minisztérium jóváhagyásával és a Művelődésügyi Minisztériummal együttműködve sajátos szekciókat szervezhetnek, valamint a felnőttek egyéni tanulmányaihoz szükségesnek vélt egyéb szervezési formákat alkalmazhatnak.

138. szakasz. - A könyvtári szakszemélyzet képzését a Nemzetnevelésügyi Minisztérium rövid és hosszú időtartamú egyetemi tanulmányok útján biztosítja, a személyzet továbbképzését pedig a Nemzetnevelésügyi Minisztérium hangolja egybe.

139. szakasz. - A tanügyi könyvtárak hálózatának tevékenységét a Nemzetnevelésügyi Minisztérium hangolja egybe.

IV. CÍM

Az oktatás vezetése

I. FEJEZET

A Nemzetnevelésügyi Minisztérium és egyéb országos szintű szervezetek

140. szakasz. - (1) A Nemzetnevelésügyi Minisztérium a törvény szerint szervezendő meg és működik. A Nemzetnevelésügyi Minisztérium szakszervként felel az oktatási politika kidolgozásáért és alkalmazásáért, a 2. szakasznak megfelelően. A Nemzetnevelésügyi Minisztérium kezdeményezői és végrehajtói joggal rendelkeznek a tanüggyel kapcsolatos pénzügyi és emberi erőforráspolitiká terén, és együttműködik az oktatás fejlesztésében érdekelt más minisztériumokkal.

(2) Feladatkörének gyakorlása érdekében a Nemzetnevelésügyi Minisztérium szakértői struktúrákat hoz létre és a szakmai, valamint az erkölcsi tekintély kritériumai szerint országos szinten kialakított tanácsadó szervezetekre támaszkodik, mint amilyenek a Tanügyi Reform Országos Tanácsa, az Egyetemi Címetek, Diplomákat és Bizonyítványokat Attesztáló Országos Tanács, az Országos Felsőoktatásfinanszírozási Tanács, az Országos Felsőoktatási Tudományos Kutatási Tanács, a Könyvtárak

Országos Tanácsa, a Folyamatos Képzés és Nevelés Országos Tanácsa, a szaktantárgyak és a reformprogramok menedzseri struktúrái szerinti országos szakbizottságok. A tanácsok összetétele és működési szabályzata a nemzetnevelésügyi miniszter rendeletével hagyandó jóvá. Feladatkörének teljesítése érdekében a Nemzetnevelésügyi Minisztérium konzultálhat a tanerők országos tudományos társaságaival, az ágazati szinten reprezentatív szakszervezeti föderációkkal, mint szociális partnerekkel, és a felsőoktatási hallgatók, illetve a tanulók országos szinten elismert szervezeteivel, az esetnek megfelelően.

(3) A Nemzetnevelésügyi Minisztérium az egyetemi címek, diplomák és bizonyítványok megerősítése céljából létrehozza az Egyetemi Címeket, Diplomákat és Bizonyítványokat Attesztáló Országos Tanácsot. A tanács tagjai egyetemi tanárok, tudományos, kulturális és erkölcsi tekintélynek örvendő, hazai és nemzetközi síkon elismert személyiségek, akiket az egyetemi szenátusok javaslatai alapján választanak ki. A tanács a nemzetnevelésügyi miniszter rendeletével jóváhagyott saját szabályzata szerint működik.

(4) A Rektorok Országos Tanácsa saját alapszabálya alapján alakul meg és működik.

(5) A Nemzetnevelésügyi Minisztérium alárendeltségében működik:

a) az országos oktatási rendszer megújítása és reformja terén tevékenykedő kutatási és fejlesztési intézetként a Neveléstudományi Intézet;

b) jogi személyiséggel rendelkező autonóm egységként az Iskolai és Egyetemi Sportszövetség. Az Iskolai és Egyetemi Sportszövetség az iskolai és egyetemi sportegyesületek tevékenységének egybehangolásával foglalkozik. Az Iskolai és Egyetemi Sportszövetség csatlakozik a nemzetközi iskolai és egyetemi sportszövetségekhez. A 40. szakasz (1) bekezdésének az előírásai szerint létrehozott iskolai és egyetemi sportklubok jogi személyiséggel rendelkeznek és csatlakozhatnak a szakszövetségekhez. E klubok sportolóit a többi sportklub esetében alkalmazott rendszer szerint, a szakszövetségek szabályozásai alapján lehet áthelyezni.

141. szakasz. – A Nemzetnevelésügyi Minisztérium kidolgozza, egybehangolja és alkalmazza az országos nevelésügyi politikát, mely célból feladatköre a következő:

a) egybehangolja és ellenőrzi az országos oktatási rendszert;

b) megszervezi az állami oktatási hálózatot és a prognózistanulmányok alapján, az oktatási egységek, a helyi hatóságok és az érdekelt gazdasági vállalkozók megkérdezésével, javasolja a kormánynak a beiskolázási keretszámokat;

c) jóváhagyja az Országos Kurrikulumot és az országos értékelési rendszert, biztosítja ezek betartását és felügyeletet gyakorol betartásuk fölött;

d) egybehangolja az oktatás területén folyó tudományos kutatást;

e) keretet biztosít a tankönyvek előállításához; biztosítja az iskolák finanszírozását a tankönyvek beszerzése céljából, a törvénynek megfelelően;

f) kidolgozza a felsőoktatásba való felvétel általános kritériumait;

g) jóváhagyja a líceumok és a posztlíceális iskolák létesítését;

h) a törvény szerint jóváhagyja az alárendelt egységek szervezési és működési szabályzatát, a felsőoktatási intézmények kivételével;

i) diagnózis- és prognózistanulmányokat dolgoz ki az oktatás átszervezése és korszerűsítése terén és hozzájárul a törvényhozási keret tökéletesítéséhez;

j) keretet biztosít az oktatási eszközök tervezéséhez, homologálásához és előállításához;

k) szervezeti keretet biztosít a kimagasló képességekkel rendelkező tanulók kiválogatásához és megfelelő képzéséhez;

l) biztosítja a fizikai, érzékszervi, szellemi és társuló fogyatékosokkal rendelkező gyermekek és ifjak speciális iskoláztatását és pszichopedagógiai gondozását;

m) elemzi a szociális oltalmazás biztosítását az oktatás területén és megfelelő intézkedések foganatosítását javasolja a kormánynak és az illetékes helyi közigazgatási hatóságoknak;

n) egybehangolja az alárendeltségébe tartozó egyetemi könyvtárak tevékenységét;

o) felel a tanszemélyzet képzéséért és továbbképzéséért;

p) a törvény szerint egybehangolja az alárendelt egységekbeli tanszemélyzet, vezető, irányító és ellenőrző, valamint kisegítő személyzet kinevezését, áthelyezését, elbocsátását és nyilvántartását;

- q) az érdekelt tényezők megkérdezésével biztosítja az Országos Szakképzési Alap elosztását;
- r) felel az országos oktatási rendszernek nemzetközi standardokon alapuló értékeléséért;
- s) kidolgozza és alkalmazza a közép- és hosszú lejáratú oktatási és nevelési reformstratégiákat;
- t) más minisztériumokkal együttműködve kidolgozza a más államokkal és a szakosított oktatási és tudományos kutatási nemzetközi szervezetekkel való együttműködés stratégiáját;
- u) a román nemzetiségű vagy származású lakossággal rendelkező államokkal jegyzőkönyvek alapján együttműködik az anyanyelvi oktatás előmozdítása és lebonyolítása céljából;
- v) sajátos normákat dolgoz ki az iskolai építmények és ezek ellátmányozása tekintetében;
- w) belföldi szabályok alapján és a nemzetközi egyezményeket és megállapodásokat is figyelembe véve megállapítja a külföldön kibocsátott diplomák, bizonyítványok és tudományos címek elismerésének és egyenértékesítésének a módozatait;
- x) az állami preuniverzitáris oktatás tekintetében megállapítja a tanév beosztását, a vizsgaszessziókat, a versenyek lebonyolítási időszakait, valamint az iskolai vakációkat;
- y) ellenőrzi a pénzügyi-könyvviteli, a költségvetésvégrehajtási szabályoknak és az országos állami oktatási rendszerbeli vagyoniállag adminisztrációs szabályainak a betartását; a törvény szerint lejben és valutában díjakat bevételez a tanulmányi okiratok láttaozásával és elismerésével kapcsolatos költségek fedezésére.

II. FEJEZET

A tanfelügyelőségek

142. szakasz. – A tanfelügyelőségek a Nemzetnevelésügyi Minisztériumnak alárendelt decentralizált szakszervek, amelyek főbb feladatköre a következő:

- a) figyelemmel kísérik a preuniverzitáris oktatási hálózatnak az országos nevelésügyi politika szerinti megszervezését és működését;
- b) biztosítják a törvényhozás alkalmazását az oktatási folyamat szervezésében, vezetésében és lebonyolításában;
- c) az iskolai inspekciókon keresztül biztosítják az oktatás minőségét és az országos standardok betartását;
- d) a Nemzetnevelésügyi Minisztérium véleményezésével állami oktatási egységeket, óvodákat, elemi iskolákat, gimnáziumokat, szakmai és inasiskolákat létesítenek;
- e) a nevelésügyi politikának, a prognózistanulmányoknak megfelelően és az oktatási egységek, a helyi hatóságok, az érdekelt gazdasági vállalkozók és szociális partnerek megkérdezése után a Nemzetnevelésügyi Minisztériumnak javaslatot tesznek a területi körzetükbe tartozó iskolahálózatra;
- f) a helyi közigazgatási hatóságokkal együtt biztosítják a tanulók beiskolázását a kötelező oktatás időtartama alatt;
- g) egybehangolják az oktatási egységeknek a számukra szükséges tanszeméllyzettel való besorolását, a tanszemélyzet alapszabályának az előírásai szerint;
- h) a preuniverzitáris oktatás viszonylatában megszervezik és irányítják a didaktikai és a tudományos kutatási személyzet továbbképzését és más ilyen kiegészítő akciókat bonyolítanak le;
- i) a helyi közhatalóságokkal együtt egybehangolják az oktatási egységekbeli didaktikai anyagi alap felhasználását, fejlesztését és oltalmazását;
- j) egybehangolják az oktatási egységekbeli felvételnak és abszolválási vizsgáknak, valamint az iskolai versenyeknek a megszervezését;
- k) ellenőrzi a területi körzetükben működő gazdasági vállalkozók, alapítványok, egyesületek, vallásfelekezetek és egyéb jogi vagy természetes személyek által szervezett preuniverzitáris oktatási tevékenységeket és szolgáltatásokat; megállapítja a törvényes előírások esetleges megszegéseit és meghozzák a törvényben előírt intézkedéseket;
- l) egybehangolják az alárendelt egységekbeli könyvtárak tevékenységét;
- m) egybehangolják és ellenőrzi a Tantestület Házának tevékenységét.

143. szakasz. – (1) A megyei illetve Bukarest municípiumi tanfelügyelőségek struktúráját a nemzetnevelésügyi miniszter rendeletével kell megállapítani.

(2) Azokban a megyékben, amelyekben oktatás folyik a nemzeti kisebbségek nyelvén is, a tanfelügyelési struktúrákba az illető oktatás számára is belefoglalandók tanfelügyelők.

(3) Az iskolán kívüli egységek és a preuniverzitáris oktatás kiegészítő egységei alá vannak rendelve a tanfelügyelésnek.

(4) A tanfelügyelés igazgatótanáccsal és konzultatív tanáccsal rendelkezik. Az igazgatótanács 9-11 tagból áll, közöttük a fő tanfelügyelőből, ennek helyetteseiből, a Tantesület Házának igazgatójából, a tanfelügyelés műszaki-adminisztratív igazgatójából, főkönyvelőjéből, jogtanácsosából és más tagokból. A fő tanfelügyelő az igazgatótanács jog szerinti elnöke. A konzultatív tanács oktatási egységek igazgatóiból, tekintélynek örvendő más tanerőkből, közöttük felsőoktatási tanerőkből, a szülők, a helyi közigazgatási hatóságok, a vallásfelekezeti közösségek, a gazdasági vállalkozók képviselőiből, valamint más társadalmi partnerekből áll. A konzultatív tanács elnökét a tanács tagjai közül titkos szavazattal kell megválasztani.

(5) A tanfelügyelőségek időszakosan szakosítások szerint megyei konferenciákat szerveznek a preuniverzitáris oktatás tanszemélyzete számára, konzultatív, hozzájárulási és metodikai szereppel.

144. szakasz. - (1) A fő tanfelügyelőt, helyetteseit és a Tantesület Házának igazgatóját a szakmai és menedzseri hozzáértés kritériumai alapján a nemzetnevelésügyi miniszter rendeletével kell kinevezni, a törvény szerint.

(2) A tanfelügyelőket a fő tanfelügyelő versenypályázat és a szakmai és menedzseri hozzáértés alapján rendszerint 4 éves időszakra nevezi ki, a törvénynek megfelelően.

III. FEJEZET

Az állami oktatás intézményeinek és egységeinek vezetése

145. szakasz. - (1) A preuniverzitáris oktatási egységeket igazgatók vezetik az esetnek megfelelően aligazgatók segítségével. Az igazgatók vezetési tevékenységükben a tanári tanácsra, az igazgatótanácsra és az iskolai tanácsra támaszkodnak. E tanácsok a Nemzetnevelésügyi Minisztérium által kidolgozott szabályzatok alapján, a törvénynek megfelelően működnek.

(2) Az oktatási egységnek az oktatás és a nevelés területén döntéshozatali szereppel rendelkező tanári tanácsa az illető egységben oktató tanszemélyzetből áll, s a tanácsban az igazgató elnököl.

(3) Az oktatási egységnek az adminisztrálás területén döntéshozatali szereppel rendelkező igazgatótanácsa legalább 5, de legfeljebb 11 tagból áll, akik között van az egység igazgatója, aligazgatója, főkönyvelője, nemkülönbön tagjai a tanári tanács által beválasztott tanerők, a szülőknek, valamint a helyi közigazgatásnak a képviselői. Az igazgatótanácsban részt vesznek a gyakorlati tevékenység anyagi alapját biztosító gazdasági tényezők képviselői is. Az igazgatótanács elnöke az oktatási egység igazgatója.

(4) Az egység igazgatótanácsába a más oktatási egységhez csatlakozó óvodai vagy elemi iskolai oktatási egység 1-2 tanerőt választ be.

(5) A líceumok és a posztliceális iskolák igazgatótanácsában részt vesz 1-2 tanuló is.

(6) A jogi személyiséggel rendelkező oktatási egységek mindegyikében vagy egységcsoportok szerint iskolai tanács létesítendő, amelyik helyi szinten dönt a nevelési politika ügyében és felel a megvalósításáért. A helyi kezdeményezések esetében be kell tartani az országos viszonylatban kidolgozott nevelési politikát. Az iskolai tanács összetételét és feladatkörét a Nemzetnevelésügyi Minisztérium által jóváhagyott szabállyal kell megállapítani.

(7) Az iskoláskor előtti, az elemi, a gimnáziumi és a szakmai oktatásbeli egységek igazgatóit és aligazgatóit, valamint a líceumi és posztliceális oktatásbeli aligazgatókat a fő tanfelügyelő nevezi ki, a törvénynek megfelelően.

(8) A líceumi és a posztliceális oktatási egységek igazgatóit a fő tanfelügyelő javaslatára a nemzetnevelésügyi miniszter rendeletével nevezik ki, a törvénynek megfelelően.

(9) Az iskolán kívüli tevékenységekkel foglalkozó egységeknek az igazgatóit a Nemzetnevelésügyi Minisztériumnak közvetlenül alárendelt egységek esetében a nemzetnevelésügyi miniszter nevezi ki, a tanfelügyelésnek alárendelt egységek esetében pedig a fő tanfelügyelő.

(10) A (7) és (8) bekezdésben említett oktatási egységek igazgatóit és aligazgatóit a szakmai és menedzseri kritériumok alapján megtartott versenypályázat, valamint az iskolai tanács ajánlása alapján 4 éves időszakra nevezik ki. A versenypályázat metodológiáját a Nemzetnevelésügyi Minisztérium állapítja meg.

146. szakasz. - A felsőoktatási intézményeket a szenátusok vezetik, a karokat és a főosztályokat pedig a tanácsok. A szenátusokban a rektor, a karok tanácsaiban a dékán elnököl, a főosztályok tanácsaiban pedig az igazgatók elnökölnek. Ezeknek a szervezeteknek a feladatkörét és az egymáshoz való viszonyát az Egyetemi Chartában kell megállapítani. A szenátusoknak, a karok és a főosztályok tanácsainak a határozatait a jelen levő tagok többségének a szavazatával fogadják el, ha a jelenlevők az összes tagok legalább kétharmadát képviselik.

147. szakasz. - (1) A felsőfokú oktatási intézmény operatív vezetését a tanszemélyzet alapszabálya és az Egyetemi Charta szerinti összetételű szenátusi bizó biztosítja.

(2) A szenátus bizójának elnöke a rektor.

IV. FEJEZET

A minősítés az oktatás területén

148. szakasz. - (1) Az oktatásnak, mint rendszernek és folyamatnak a kiértékelését a Nemzetnevelésügyi Minisztérium szakosított intézményeken és szervezeteken keresztül biztosítja, a nemzetnevelésügyi miniszter rendeletével jóváhagyott szabályzat alapján.

(2) Az egyetemi és a posztuniverzitáris oktatás kiértékelését sajátos formákban biztosítják, a törvényes rendelkezéseknek és az egyetemi autonómia normáinak megfelelően.

(3) Az országos oktatási és nevelési rendszerben az osztályozás rendszerint 10-től 1-ig terjedő érdemjegyekkel történik.

(4) Ajánlják a transzferábilis kreditek alkalmazását egyazon oktatási intézmény vagy egység keretében, nemkülönb a belföldi és a külföldi oktatási intézmények vagy egységek között.

149. szakasz. - A Nemzetnevelésügyi Minisztérium biztosítja a tanszemélyzet szakmai és metodológiai felkészültségi szintjének az időszakos kiértékelését.

150. szakasz. - (1) A fő tanfelügyelő minden tanév végén jelentést készít a megyei illetve Bukarest municípiumi oktatás helyzetéről. A jelentést el kell juttatni a Nemzetnevelésügyi Minisztériumhoz, a prefektúrához, a megyei tanácshoz, a helyi tanácsokhoz és a megyében illetve Bukarest municípiumban működő összes oktatási egységhez.

(2) A felsőoktatási intézmény rektora az oktatási intézmény helyzetéről minden egyetemi év végén jelentést készít, amelyet el kell juttatni a Nemzetnevelésügyi Minisztériumhoz, a prefektúrához és a megyei illetve a Bukarest municípiumi tanácshoz.

(3) A nemzetnevelésügyi miniszter október hónap 15. napjáig évi jelentést terjeszt a parlament elé az országos oktatási rendszer helyzetéről. Ugyanakkor ismertetnie kell a preuniverzitáris oktatás és a felsőoktatás fejlesztési irányait és elsőbbségeit. Az évi jelentést közzé kell tenni.

V. CÍM

Emberi erőforrások

I. FEJEZET

A tanszemélyzet. Tanulók és felsőoktatási hallgatók

151. szakasz. - (1) A tanügyi személyzet tanszemélyzetből, kutatási személyzetből, kisegítő tanszemélyzetből és adminisztratív személyzetből áll.

(2) A tanszemélyzet a következőkből áll:

- a) óvónőkből - az óvodai oktatásban;
- b) tanítókból - az elemi oktatásban;
- c) institutorokból - az óvodai és elemi oktatásban;

- d) oktatómesterekből - a gimnáziumi, a szakmai, a líceumi és a posztlíceális oktatásban;
- e) tanárokból - a gimnáziumi, szakmai, líceumi és posztlíceális oktatásban;
- f) egyetemi gyakornokokból, tanársegédekből, lektorokból (adjunktusokból), előadótanárokból, tanárokból és konzultáns egyetemi tanárokból - a felsőoktatásban;
- g) formátorokból.

(3) A tanügy keretében társult tanszemélyzet működhet.

(4) A kutatószemélyzet a katedrák, a főosztályok, a kutatási egységek vagy központok és a mikrotermelési központok személyzetéhez tartozik.

(5) Minden oktatási szinten a Tanszemélyzet Alapszabálya szerint meghatározott kisegítő tanszemélyzet működik.

152. szakasz. - Az oktatási típusok és formák szerinti didaktikai tisztségeket, valamint a betöltésük feltételeit a Tanszemélyzet Alapszabályával állapítják meg.

153. szakasz. - (1) A preuniverzitáris oktatásban alkalmazott didaktikai normát a Tanszemélyzet Alapszabályával szabályozzák.

(2) A didaktikai normát a sajátos oktatási formációk profiljai, valamint az elszigetelt helységekben működő oktatási egységek vagy a kis létszámú tanulóval működő osztályok tekintetében a Nemzetnevelésügyi Minisztérium szabályozza.

(3) Az egyetemi és a posztuniverzitáris oktatás tekintetében a didaktikai normát a Tanszemélyzet Alapszabálya szabályozza.

154. szakasz. - (1) Az állami és a magánoktatás didaktikai állásai versenypályázattal foglalhatók el. A vezető tisztségek betöltési feltételeit a Tanszemélyzet Alapszabályával állapítják meg.

(2) A didaktikai állások betöltésére kiírt versenypályázatok nyílt jellegűek. A versenypályázaton részt vehet bármely személy, ha eleget tesz a Tanszemélyzet Alapszabályában előírt feltételeknek.

(3) Az állami preuniverzitáris oktatás didaktikai állásainak betöltésére kiírt versenypályázatok eredményeit a pályázati bizottságok javaslatára a tanfelügyelőségek igazolják.

(4) Az egyetemi és a posztuniverzitáris oktatás didaktikai állásainak betöltésére a versenypályázatok kiírását a pályázati bizottságok javaslatára a karok tanácsai hagyják jóvá, az eredményeiket pedig az egyetemi szenátusok igazolják. Az egyetemi előadótanári és az egyetemi tanári didaktikai címeket a szakbizottságokon keresztül az Egyetemi Címeket, Diplomákat és Bizonyítványokat Attesztáló Országos Tanács igazolja. Az igazolás alapján a nemzetnevelésügyi miniszter rendeletet bocsát ki az egyetemi előadótanári és az egyetemi tanári címek odaítélésére.

(5) Annak a jelöltnek, aki a versenypályázat útján a tanulmányai nyelvétől eltérő oktatási nyelvet használó didaktikai állást kíván betölteni, ez utóbbi nyelv ismeretéből tesztet kell letennie egy szakbizottság előtt.

155. szakasz. - A Nemzetnevelésügyi Minisztérium köteles biztosítani az országos oktatási rendszer tanszemélyzetének képzését és továbbképzését és a szakszervein keresztül megállapítja a tanerői minőség attesztálásának országos standardjait.

156. szakasz. - (1) A tanszemélyzet jogait és kötelezettségeit a Tanszemélyzet Alapszabálya és az Egyetemi Charta írja elő.

(2) A tanügyi jogi vagy természetes személyek kifogásolási joga a kifogásolt döntést hozó fórum rangsorban felettes fórumához intézett panasz útján gyakorolható.

157. szakasz. - (1) Tilos az oktatási intézményekben és egységekben testi fenyegetést alkalmazni.

(2) Az ilyen módszereket gyakorló tanszemélyzetet adminisztratív büntetésben részesítik vagy, a szabálysértés súlyosságától függően, el kell viselnie a törvény szigorát.

(3) A tanulók jogait és kötelezettségeit a Nemzetnevelésügyi Minisztérium által kidolgozott szabályzattal állapítják meg, a felsőoktatási hallgatók esetében pedig az Egyetemi Charta és a felsőoktatási intézmények szabályzatai tartalmazzák.

158. szakasz. - (1) A preuniverzitáris oktatásban a tanulmányi alakulatok csoportokat, osztályokat vagy évfolyamokat ölelnek fel, a következők szerint:

- a) a csoportba átlag tizenöt, de tíznél nem kevesebb és húsnál nem több óvodás vagy tanuló tartozik; a tanfelügyelőség kivételes esetekben 7 óvodást vagy tanulót felölelő csoportok működését is jóváhagyhatja;
 - b) az elemi oktatásbeli osztályba átlag húsz, de tíznél nem kevesebb és huszonöttnél nem több tanuló tartozik;
 - c) a gimnáziumi oktatásbeli osztályba átlag huszonöt, de tíznél nem kevesebb és harmincnál nem több tanuló tartozik;
 - d) a szakmai, líceumi és posztlíceális oktatásbeli osztályba vagy tanulmányi évfolyamba átlag huszonöt, de tizenöttnél nem kevesebb és harmincnál nem több tanuló tartozik.
- (2) A Nemzetnevelésügyi Minisztérium hagyja jóvá azokat a kivételes helyzeteket, amelyekben a tanulói formációk vagy az óvodai nagycsoportok a minimális létszámot nem összesítik.

II. FEJEZET

A tanszemélyzet folyamatos képzése

159. szakasz. – (1) A tanszemélyzet folyamatos képzése főként a szakmai továbbképzés és átképzés útján megvalósuló jog.

(2) Az országos oktatási rendszer keretében a preuniverzitáris oktatásbeli tanszemélyzet továbbképzése főként a tanszemélyzet alapszabályában előírt formákban valósul meg.

(3) Az oktatási rendszerbeli szakmai átképzés célja az eredeti felkészültség kiterjesztése a más tantárgyak oktatásához vagy más didaktikai állások betöltéséhez való jog megszerzése céljából.

160. szakasz. – (1) A Nemzetnevelésügyi Minisztérium megállapítja a preuniverzitáris oktatásbeli tanszemélyzet folyamatos képzésének a célkitűzéseit és egybehangolja e tevékenységet, értékeli, akkreditálja és finanszírozza a folyamatos képzési programokat, a szakmai átképzési programokat is ideértve, amelyek megvalósítására a következők szerint kerül sor:

a) a szakmai továbbképzés tekintetében a felsőoktatási intézményekben, a karok, a főosztályok és a katedrák révén;

b) a módszertani és pszichopedagógiai továbbképzés tekintetében a felsőoktatási intézményekben, a tanszemélyzetképző főosztályok és katedrák révén;

c) az óvodai és az elemi iskolai tanszemélyzet módszertani és pszichopedagógiai szakmai továbbképzése tekintetében az egyetemi pedagógiai kollégiumokban és a pedagógiai líceumokban;

d) a tantestület házaiban, a 162. szakasznak megfelelően;

e) a középfokú tanulmányokkal rendelkező tanszemélyzet szakmai továbbképzése tekintetében az oktatási egységekben szervezett továbbképzési központokban;

f) a Nemzetnevelésügyi Minisztérium által az adott célból meghatalmazott más struktúrákban.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt tevékenységek megszervezése érdekében az említett intézmények együttműködhetnek hasonló intézményekkel, valamint gazdasági vállalkozókkal, a törvényes szabályozásoknak megfelelően.

161. szakasz. – (1) A tanszemélyzet folyamatos képzési programjai kollokviummal vagy más sajátos értékelési formával zárulnak, a törvénynek megfelelően.

(2) Az akkreditált felsőoktatási intézmények egyetemi és posztuniverzitáris szinten szervezhetnek és bonyolíthatnak le legalább másfélévnyi időtartamú szakmai átképzési programokat. A programokat a Nemzetnevelésügyi Minisztérium hagyja jóvá és azok abszolválási vizsgával zárulnak, amelynek sikeres letétele az új szakban diplomára és hivatásgyakorlásra jogosít. E tevékenységek a törvényben előírt oktatási formákban szervezhetők meg.

162. szakasz. – (1) A tantestület házai olyan központok, amelyek dokumentálódásra, folyamatos képzési és tudományos, módszertani és kulturális tevékenységek szervezésére szolgálnak.

(2) A tantestület házában az (1) bekezdésben előírt tevékenységek megvalósításához a Nemzetnevelésügyi Minisztérium által akkreditált szakképesített formátorokat kell biztosítani és finanszíroznia kell az illető programokat. A formátorok a folyamatos képzési tevékenységek terén együttműködnek a felsőoktatási intézmények tanszemélyzetképző főosztályaival és katedráival.

163. szakasz. - A Nemzetnevelésügyi Minisztérium a vezető, irányító és ellenőrző tanszemélyzet képzésére és továbbképzésére e téren feladatkörrel rendelkező központokat és más intézményes formákat hoz létre és hangol egybe.

164. szakasz. - Az állami felsőoktatási tanszemélyzet továbbképzését az illető oktatási intézmények költségvetésén keresztül a Nemzetnevelésügyi Minisztérium finanszírozza, s az a következők révén nyer megvalósulást:

- a) dokumentálódási és tapasztalatcsere-programok, országos és nemzetközi szinten;
- b) belföldi és külföldi egyetemközi szakosítási és együttműködési programok;
- c) a jelen törvény előírásai szerint szervezett posztuniverzitáris oktatás;
- d) belföldön vagy nemzetközi együttműködéssel megvalósított tudományos kutatási programok;
- e) újítások a nevelés terén, tudományos, műszaki és művészeti alkotás.

165. szakasz. - Az egész országos oktatási rendszer kiegészítő tanszemélyzetének továbbképzését a 160. szakasz előírásai szerint kell megvalósítani.

VI. CÍM

Az állami oktatás anyagi alapja és pénzellátása

166. szakasz. - (1) Az állami oktatás anyagi alapját a Nemzetnevelésügyi Minisztériumnak, a jelen törvény hatályba lépése időpontjában fennálló oktatási rendszer oktatási és tudományos kutatási intézményeinek és egységeinek az egész vagyoniállagi aktívája, valamint az utólag visszaszerzett vagy megszerzett vagyoniállagi aktíva képezi.

(2) Az (1) bekezdés értelmében az oktatás anyagi alapja felöleli az oktatási folyamat és a tudományos kutatás lebonyolítására szolgáló helyiségeket és a járulékos oktatási és kutatási eszközöket, a könyvtárakat, a kiadókat és a nyomdákat, az oktatási és kutatási állomásokat, a mikrotermelési egységeket, az iskolai műhelyeket, a tangazdaságokat, a botanikus kerteket, a mezőgazdasági területeket, a tanulók otthonait, internátusait, káinjait, klubjait, a felsőoktatási hallgatók művelődési házait, a tantestület házait, az egyetemi házakat, az iskolai tábort, a gyermekek és a tanulók kulturális és sportbázisait illetve komplexumait, palotáit és házait, az üdülési és gyógykezelési bázisokat, a lakás rendeltetésű helyiségeket, valamint bármely más tárgyat az oktatásnak és a tanügyi alkalmazottaknak rendeltetett vagyoniállagból.

(3) A (2) bekezdésben említett és az 1989. december 22. előtti időszakban állami alapokból vagy az állami intézmények és vállalatok alapjaiból megvalósított oktatási és nevelési tevékenységek járulékos anyagi alapja fizetség nélkül reintegrálandó a Nemzetnevelésügyi Minisztériumnak, az állami oktatási rendszerbeli oktatási és tudományos kutatási intézményeknek és egységeknek a vagyoniállagába. Az átadás-átvétel jegyzőkönyv alapján történik. A méltányos kárpótlást, ha esedékes, a kormány adja. Azonos feltételek között fizetség nélkül reintegrálandók azok az ingatlanok is, amelyek a 15/1990. számú törvény 20. szakaszának (2) bekezdése szerint kerültek egyes gazdasági társaságok vagyoniállagába, e társaságok alaptőkéjének státusától függetlenül. A reintegrálás átadási-átvételi jegyzőkönyv alapján történik.

(4) Az állami felsőoktatási intézmények anyagi alapja jog szerint ezek tulajdonát képezi, a preuniverzitáris oktatási egységeké pedig, az állami közvagyonról és magánvagyonról szóló törvény megjelenéséig, a Nemzetnevelésügyi Minisztérium tulajdonában marad, kivéve a gazdasági tényezőkkel együtt megszervezett iskolai egységeket.

(5) Az oktatási-nevelési folyamat járulékos építményeit és telkeit csakis a kormánynak a nemzetnevelésügyi miniszter javaslatára adott jóváhagyásával, fizetség nélkül és kizárólag közérdekű célokra lehet átruházni.

(6) Az állami felsőoktatási intézmények vagyoniállagába vagy adminisztrálásába tartozó, ideiglenesen rendelkezésre álló javak, közöttük a telkek, az évenkénti felülvizsgálás kikötésével a törvényes előírások szerint megkötött szerződés alapján adhatók bérbe. Az állami preuniverzitáris oktatási egységek adminisztrálásába tartozó, ideiglenesen rendelkezésre álló javak, közöttük a telkek, az évenkénti felülvizsgálás kikötésével a törvényes előírások szerint megkötött szerződés alapján adhatók bérbe, de csakis

a Nemzetnevelésügyi Minisztérium által megállapított metodológiának megfelelően. A javakat, köztük a telkeket az előző bekezdések feltételei között elsőbbséggel oktatási tevékenységek céljaira kell bérbeadni.

(7) A (3) és (4) bekezdésben említett és a Nemzetnevelésügyi Minisztériumnak, az állami oktatási rendszerbeli oktatási és tudományos kutatási intézményeknek és egységeknek a vagyonállagába reintegrálandó javak bírlalói kötelesek a Nemzetnevelésügyi Minisztérium meghatalmazottjainak a rendelkezésére bocsátani mindazon dokumentumokat, amelyek a tulajdonjogot atesztláják, valamint a könyvviteli nyilvántartásba vételhez szükséges dokumentumokat.

(8) A Nemzetnevelésügyi Minisztériumnak meghatalmazottjain keresztül igazságszolgáltatási keresetet kell indítania a jegyzőkönyvek aláírását és a tulajdonjogi dokumentumok átadását megtagadó jogi vagy természetes személyek ellen. E keresetek mentesek a bélyegilleték alól.

(9) A Nemzetnevelésügyi Minisztérium vagy az állami oktatási rendszerbeli oktatási és tudományos kutatási intézmények és egységek ingatlan javai feletti tulajdonjog a törvény által előirt illetékektől mentesen jegyzendő be a bejegyzési és átírási könyvekbe, a telekkönyvekbe vagy a nyilvános ingatlannyilvántartási könyvekbe.

(10) A Nemzetnevelésügyi Minisztérium és a tanfelügyelőségek által az (1)-(3) bekezdések előírásainak alkalmazására indított igazságszolgáltatási keresetek bélyegilleték-mentesek.

167. szakasz. – (1) A Nemzetnevelésügyi Minisztérium, a tanfelügyelőségeken keresztül, a helyi tanácsok anyagi támogatásával biztosítja az összes állami preuniverzitáris oktatási egység adminisztrálását és működését.

(2) A preuniverzitáris oktatási egységek és didaktikai anyagi alapjuk működésével, karbantartásával és javításával kapcsolatos költségeket, a (4) és (5) bekezdésben foglaltak kivételével, főként a helyi tanácsok költségvetéséből, valamint az illető egységek saját forrásaiból kell fedezni. A helyi tanácsok a helyi költségvetésből kiutalt összegeket az iskolai egységek által benyújtott dokumentáció alapján számolják el.

(3) A speciális oktatási egységeket, a gyermekek klubjait, táborait és palotáit, valamint a tantesület házait a Nemzetnevelésügyi Minisztérium költségvetéséből finanszírozzák.

(4) A Nemzetnevelésügyi Minisztérium az állami költségvetésből biztosítja a preuniverzitáris oktatási egységek és intézmények tanszemélyzetének, kiegészítő tanszemélyzetének és adminisztratív személyzetének bérezéséhez, a kiszállási díjak fizetéséhez, valamint a leltári tárgyakkal és a könyvekkel való ellátmányozáshoz szükséges alapokat.

(5) A Nemzetnevelésügyi Minisztérium a törvény feltételei között költségvetési alapokat utalhat ki egyes iskolán kívüli tevékenységek kurrens költségeinek fedezésére, a fogyatékos gyermekek nevelésére, a tanerők szakmai továbbképzésére és egyéb akciókra és tevékenységekre.

(6) A hátrányos helyzetű övezetekben, valamint kormányhatározattal megállapított különleges helyzetekben a Nemzetnevelésügyi Minisztérium költségvetésén keresztül állami költségvetési alapok utalhatók ki a preuniverzitáris oktatás anyagi alapjának fejlesztésére és korszerűsítésére, valamint egyéb kiadások fedezésére.

(7) A Nemzetnevelésügyi Minisztérium által a kormány jóváhagyásával leszerződött külföldi hiteleket és ezek kamatait az állami költségvetésből kell megtéríteni.

168. szakasz. – (1) Az oktatási egységek és intézmények anyagi és gyakorlati alapjának karbantartása, fejlesztése és korszerűsítése céljából a Nemzetnevelésügyi Minisztérium alárendelt egységei bevételi és kiadási költségvetésének jóváhagyása alkalmával költségvetési hitelekből és a törvény feltételei között szerzett más forrásokból létrehozza az országos szakképzési alapot.

(2) Az országos szakképzési alap a nemzetnevelésügyi miniszter rendeletével megállapított kritériumok szerint a Folyamatos Képzési és Nevelési Országos Tanács megkérdezésével kezelendő.

169. szakasz. - (1) Azok a falusi és városkörnyéki elemi iskolai és gimnáziumi oktatási egységek, valamint azok a mezőgazdasági, hegyvidéki mezőgazdasági, erdőgazdálkodási és pedagógiai líceumok, amelyek tulajdonukban nem rendelkeznek helységeen kívüli mezőgazdasági földterületekkel, kísérleti tanparcella létesítésére szántóföld-egyenértékben számítva az elemi iskolák esetében 1 hektárnyi, a gimnáziumok esetében 2 hektárnyi, a pedagógiai líceumok esetében 3 hektárnyi és a mezőgazdasági, a

hegyvidéki mezőgazdasági és az erdőgazdálkodási líceumok esetében legalább 10 hektárnyi földterületet kapnak használatba.

(2) Az illető iskolai egységeknek az (1) bekezdésben említett kísérleti parcellákat kérésre adják használatba azokból a mezőgazdasági és erdei földterületekből, amelyek az iskoláké voltak vagy, az esetnek megfelelően, a helységeknek a helyi tanácsok rendelkezésére álló tartalékalapjából.

(3) Abban az esetben, ha a helység területén nem léteznek a (2) bekezdés előírásaiban említett földtartalékok, az illető területeket a helyi közhatalóságok tulajdonában levő vagy az Országos Rurális Fejlesztési és Területrendezési Ügynökség által adminisztrált földekből kell használatba adni.

(4) Az (1) bekezdésben említett iskolai egységek tulajdonjogának helyreállítását, birtokba helyezését, valamint a birtoklevelek kibocsátását a földalapról szóló 18/1991. számú törvény alkalmazására létesített helyi és megyei bizottságok végzik.

170. szakasz. - (1) Az állami oktatás az állami költségvetésből finanszírozandó a bruttó nemzeti termelés legalább 4 százalékának az erejéig, a következő követelményeknek megfelelően:

a) az oktatás fejlesztése nemzeti prioritásnak tekintendő az emberi erőforrások nemzetközi standardok szerinti felkészítése szempontjából;

b) az emberi erőforrásokat a munkaerőpiac diverzifikálódásával összhangban kell szakképesítésben részesíteni;

c) a felsőoktatást és az egyetemi tudományos kutatást úgy kell fejleszteni, hogy csúcsszinten kapcsolódjon be a világ tudományos életébe.

(2) Az oktatás finanszírozási rendszere biztosítja az alapok decentralizált kezelését és lehetővé teszi a helyi közösségeknek, hogy kiegészítsék az oktatás pénzforrásait.

(3) Az oktatási intézmények és egységek a törvény feltételei között szerzett egyéb jövedelemforrásokban, így saját jövedelmekben, szubvenciókban, adományokban, szponzorizálásokban, a jogi és a természetes személyektől beszedett díjakban is részesülhetnek. Az említett forrásokból származó jövedelmek egészében az illető intézmények és egységek szintjén kezelendők és használandók fel, többek között a beralap növelésére, az állami költségvetésbe vagy a helyi költségvetésekbe való befizetések és a költségvetési kiutalásokra gyakorolt hatások nélkül.

(4) A Nemzetnevelésügyi Minisztériumnak a preuniverzitáris oktatás számára kiutalt alapokat el kell osztania a tanfelügyelőségek között, amelyek az alárendelt harmadlagos hitelutalványozókon keresztül újra elosztják az összegeket a területi oktatási egységek között.

(5) Az egyes oktatási egységeknek és intézményeknek kiutalt alapok kiszámítási alapját az az összeg képezi, amelyik az állami költségvetésből, az oktatás szintjétől, jellegétől és a főként az oktatás minőségét tükröző többi sajátos mutatótól függően, egy óvodásra, tanulóra, felsőoktatási hallgatóra vagy tanfolyamon részt vevőre jut.

(6) A tudományos kutatás általános költségvetéséből külön kutatási alapot utalnak ki a felsőoktatásnak. A kutatásfinanszírozási alapokat a kompetitivitás kritériumai szerint utalják ki az országos prioritásoktól és az elért vagy előre látható eredményektől függően. A kutatásfinanszírozási alapokért való versenyzés lehetősége nyitva áll az összes akkreditált felsőoktatási intézmény előtt. A kutatásfinanszírozási alapokat a Nemzetnevelésügyi Minisztérium utalja ki a Felsőoktatási Tudományos Kutatás Országos Tanácsának a javaslatára. A tanács a Nemzetnevelésügyi Minisztériumba integrált saját személyzettel rendelkezik.

(7) A beruházási alapokat az új objektumokra és a felszerelésekkel való ellátmányozásra külön utalják ki, az oktatásfejlesztési stratégia elsőbbségeitől függően. Ezekben az alapokban az összes akkreditált oktatási egység és intézmény részesülhet, a törvénynek megfelelően.

(8) Az oktatási intézmények és egységek évi költségvetési zárszámadása nyilvános jellegű.

171. szakasz. - (1) Az állami felsőoktatási intézmények az állami költségvetésből kiutalt és más forrásokból származó alapokból finanszírozott intézményekként működnek, a törvény feltételei között.

(2) Az illető intézmények jövedelmei a Nemzetnevelésügyi Minisztérium költségvetéséből az alapvető és kiegészítő finanszírozásukra, beruházási objektumok megvalósítására szerződés alapján kiutalt összegekből, a hallgatók ösztöndíjban részesítésére és szociális oltalmazására szánt alapokból, valamint saját

jövedelmekből, kamatokból, adományokból, szponzorizálásokból, a román vagy idegen jogi és természetes személyektől a törvény feltételei között beszedett díjakból és egyéb forrásokból tevődnek össze. A felsőoktatási intézmények ezeket a jövedelmeket az egyetemi autonómia feltételei között az állami oktatási politika keretében általuk megvalósítandó célokra és egyetemi tudományos kutatásra használják fel.

(3) Az alapvető finanszírozást az állami költségvetésből a tanulmányokra tandíj fizetése nélkül felvett hallgatók és doktorálók számától, a tanfolyamokat látogatók számától, az elméleti és a gyakorlati oktatás színvonalától és sajátosságaitól és az oktatási tevékenységnek főként az oktatás minőségével kapcsolatos többi sajátos mutatójától függően biztosítják.

(4) Az alapvető finanszírozást a Nemzetnevelésügyi Minisztérium valósítja meg azzal a céllal, hogy egyetemi és posztuniverzitáris szinten biztosítva legyen az oktatási folyamat zavartalan, az országos standardoknak megfelelő lebonyolítása.

(5) A kiegészítő finanszírozás egyaránt fedezendő az állami költségvetésből és külföldi forrásokból, nevezetesen külföldi hitelekkel és segélyekkel.

(6) A Nemzetnevelésügyi Minisztérium a kiegészítő finanszírozást a következők révén valósítja meg:

a) az elszállásolás és az étkeztetés szubvencionálásával;

b) alapoknak ellátmányozásra és egyéb beruházási és főjavítási kiadások fedezésére elsőbbségek és sajátos normák szerinti kiutalásával;

c) alapoknak az egyetemi tudományos kutatás számára versenyfeltételek közötti kiutalásával.

(7) Az állami felsőoktatási intézményeket a Nemzetnevelésügyi Minisztérium és az illető felsőoktatási intézmény között a következők szerint megkötött szerződés alapján finanszírozzák:

a) intézményes szerződés az alapfinanszírozásra, a hallgatók ösztöndíjban részesítésére és szociális oltalmazására, valamint a beruházási objektumok finanszírozására szánt alapra;

b) kiegészítő szerződés az egyetemi tudományos kutatásnak, a főjavításoknak, az ellátmányozásnak és egyéb beruházási kiadásoknak a finanszírozására, valamint elszállásolási és étkeztetési szubvenciók nyújtására. Az egyetemi tudományos kutatás viszonylatában a kiegészítő szerződésben foglalt összegeket az egyéb szabályozások alóli kivételezéssel az illető szerződések mellékleteit képező grafikonokkal megállapított részletek szerint kell beütemezni.

(8) Az állami felsőoktatási intézmények állami költségvetési finanszírozását megalapozó kritériumokat az Országos Felsőoktatásfinanszírozási Tanács és/illetve az Egyetemi Tudományos Kutatási Országos Tanács javaslatainak a figyelembe vételével a Nemzetnevelésügyi Minisztérium hagyja jóvá. Az említett tanácsok a jóváhagyott kritériumok alapján az állami felsőoktatási intézmények finanszírozásához megfelelő alapok kiutalására tesznek ajánlást a Nemzetnevelésügyi Minisztériumnak. Az Országos Felsőoktatásfinanszírozási Tanács és az Egyetemi Tudományos Kutatási Országos Tanács konzultatív szakszervként saját személyzettel rendelkezik és a Nemzetnevelésügyi Minisztérium költségvetéséből részesül finanszírozásban.

(9) A hallgatók ösztöndíjban részesítésére és szociális oltalmazására szánt alapokat a tandíj fizetése nélkül a nappali tagozatokra felvett hallgatóknak és doktorálóknak a számától függően kell kiutalni.

(10) Az állami felsőoktatási intézmények bevételi és kiadási költségvetését a Nemzetnevelésügyi Minisztérium az állami költségvetés elfogadása után a miniszter rendeletével hagyja jóvá.

(11) Az intézményes szerződésben előírt költségvetés végrehajtása nyomán, valamint az egyetemi tudományos kutatásra szánt alapokból, nemkülönben a költségvetésen kívüli bevételekből az év végén elköltezetlenül visszamaradt összegek továbbra is a felsőoktatási intézmények rendelkezésére állnak és ezek bevételi és kiadási költségvetésébe foglalandók az állami költségvetésbe való befizetésük nélkül és anélkül, hogy ezzel befolyásolnák a jövő évi állami költségvetési kiutalásokat.

(12) A felsőoktatási intézmények költségvetési zárszámadásának összesített mutatóit közzé kell tenni Románia Hivatalos Közlönyének IV. Részében.

172. szakasz. – (1) Az állami oktatás nappali tagozatos tanulói és hallgatói teljesítmény-, érdem-, tanulmányi és szociálisegély-ösztöndíjban részesülhetnek.

(2) A tanulók és a hallgatók gazdasági vállalkozókkal vagy más jogi illetve természetes személyekkel kötött szerződés alapján ösztöndíjakban, valamint a bankok által a törvény feltételei között folyósított tanulmányi hitelekben részesülhetnek.

(3) A preuniverzitáris oktatás tanulóinak ösztöndíjai az állami költségvetésből fedezendők.

(4) Az ösztöndíjak nyújtásának általános kritériumait a Nemzetnevelésügyi Minisztérium a Munkaügyi és Társadalomgondozási Minisztériummal együttműködve állapítja meg. A teljesítmény-, az érdem-, a tanulmányi és a szociálissegély-ösztöndíjak sajátos odaítélési kritériumait a tanfelügyelőségi igazgatótanácsokban és az egyetemi szenátusokban évente, a kiutalt alapok erejéig terjedően és attól függően kell megállapítani, hogy a tanulók és a hallgatók egészében eleget tettek-e az iskolai illetve az egyetemi tevékenységek követelményeinek. A tanulók és a felsőoktatási hallgatók ösztöndíjai indexálhatók. A felsőoktatási hallgatói ösztöndíjak minimális összegének fedeznie kell az elszállásolási és az étkeztetési költségeket.

(5) Az idegen tanulók, hallgatók és kurzusokon részt vevők a törvényes előírásoknak megfelelően részesülhetnek ösztöndíjakban.

(6) A Nemzetnevelésügyi Minisztérium minden évben 4 éves időtartamra bizonyos számú doktorátusi ösztöndíjat nyújt az ilyen oktatási formát szervező intézményeknek. Az ösztöndíjakat a felsőoktatási intézmények szintjén szervezett versenypályázat útján lehet elnyerni. Az ösztöndíjasok az ösztöndíj folyósításának az időszakában az egyetemi gyakornokok jogaival és kötelezettségeivel rendelkeznek. E tevékenység beszámítandó a szolgálati időbe.

(7) A Nemzetnevelésügyi Minisztérium évente ösztöndíjakat nyújt külföldi egyetemi és posztuniverzitáris tanulmányi időszakokra az e célra létrehozott alapokból. Ezeket az ösztöndíjakat országos szinten megszervezett versenypályázattal lehet elnyerni.

(8) A (6) és (7) bekezdésben foglalt ösztöndíjak elnyerésére kiírt versenypályázatokon egyaránt részt vehetnek az akkreditált állami és magán felsőoktatási intézmények hallgatói és abszolvensei.

173. szakasz. - (1) A tanulók és a felsőoktatási hallgatók internátusainak, otthonainak és kantinjainak a fenntartási költségei az illető oktatási egységek és intézmények saját jövedelmeiből fedezendők, amelyek kiegészítendők az állami költségvetésből és a helyi költségvetésekből folyósított szubvenciókkal.

(2) Az állami felsőoktatási intézményeknek a hallgatóik tantervekben előírányzott összevont gyakorlati időszakára fedezniük kell a hallgatók étkeztetésével, elszállásolásával és szállításával járó költségeket, ha a gyakorlati tevékenységet az illető egyetemi központon kívül eső helyen bonyolítják le.

(3) Az akkreditált állami és magán felsőoktatásnak szánt műszaki dokumentáció és építőanyagok, az általuk vásárolt készülékek, felszerelések, könyvek, kiadványok, nemkülönben az oktatási folyamatot szolgáló ellátmányok mentesítettek a hozzáadott értékadó és a vámilleték alól.

174. szakasz. - Az óvodai, elemi és gimnáziumi állami oktatás tanulói számára a tankönyveket ingyenesen biztosítják. Azonos ingyenességben részesülnek a szakmai vagy líceumi oktatásnak azok a tanulói is, akiknek a szülei havonta és családtagonként az összgazdasági viszonylatban folyósított minimális nettó fizetéssel egyenlő vagy ennél kisebb jövedelmeket valósítanak meg.

175. szakasz. - A óvodások, a tanulók és a felsőoktatási hallgatók ingyenes orvosi és pszichológiai gondozásban részesülnek az iskolai orvosi és pszichológiai rendelőkben vagy az állami poliklinikákon és kórházi egységekben.

176. szakasz. - (1) A tanulók és a felsőoktatási hallgatók az egész naptári év folyamán 50 százalékos díjcsökkentésben részesülnek a felszíni és a föld alatti helyi tömegszállítási eszközök, valamint a belföldi gépkocsi, vasúti és hajószállítás tekintetében.

(2) Az árva vagy az árvaházakban nevelkedett tanulók és felsőoktatási hallgatók ingyenességet élveznek az (1) bekezdésben említett szállításkategóriák tekintetében.

(3) A tanulók és a felsőoktatási hallgatók 50 százalékkal csökkentett beléptidíjat fizetnek múzeumokba, hangversenyekre, színházi, opera- és mozielőadásokra és a közintézmények által szervezett egyéb kulturális és sportrendezvényekre.

(4) A jelen szakasz előírásaiban részesülnek az akkreditált magánoktatás tanulói és felsőoktatási hallgatói is.

(5) Az ország határain kívüli, a román államtól ösztöndíjban részesülő, a román etnikumhoz tartozó tanulók és felsőoktatási hallgatók ingyenesen látogathatják a (3) bekezdésben foglalt összes rendezvényeket.

(6) A felsőoktatási intézményeknek joguk van arra, hogy az egyetemi szenátus által megállapított feltételek között a jóváhagyott beiskolázási keretszámokon kívül legalább egy ingyenes helyet nyújtsanak az elhelyezési központokból származó érettségi diplomás abszolvenseknek.

177. szakasz. - (1) Az iskolán kívüli tudományos, műszaki, kulturális-művészeti és sporttevékenységeket, valamint a kimagasló teljesítményre képes tanulókkal szervezett tevékenységeket az országos köz költségvetésből finanszírozzák a Nemzetnevelésügyi Minisztérium által megállapított normák szerint. Erre a célra más finanszírozási források is felhasználhatók.

(2) Az (1) bekezdés rendelkezései a tanulók és a felsőoktatási hallgatók alkotási, sport- és pihenőtáborai esetében is alkalmazandók.

178. szakasz. - Az oktatási intézmények és egységek a törvénynek megfelelően belföldi és külföldi adományokat kaphatnak, ha ezek az országos oktatási rendszer nevelési politikáját szolgálják és nem állnak ellentétben a román állam érdekeivel.

VII. CÍM

Átmeneti és záró rendelkezések

179. szakasz. - (1) A jelen törvény előírásainak megszegése az esetnek megfelelően anyagi, fegyelmi, kihágási vagy büntetőjogi felelősségre vonással jár.

(2) Az oktatási intézmények vagy egységek ellenőrzésére felhatalmazott személyek akadályoztatása az esetnek megfelelően fegyelmi vagy kihágási szabálysértést vagy bűncselekményt képez. A kihágás vagy a bűncselekmény megállapítása és a büntetések alkalmazása a meghatalmazott hatóságok feladata.

180. szakasz. - (1) A szülőnek vagy a törvényesen megbízott gyámnak joga van a kiskorú gyermek számára megválasztani az oktatási formát és a nevelése jellegét.

(2) A szülő vagy a törvényes gyám köteles intézkedéseket foganatosítani annak érdekében, hogy az iskolaköteles korú tanuló látogassa az iskolát. Ennek az előírásnak a szülő vagy a törvényes gyám vétkességéből való megszegése kihágást képez és 500 000 lejtől 2 000 000 lejig terjedő pénzbírsággal büntetendő.

(3) A kihágás megállapításával és a pénzbírság alkalmazásával a 179. szakasz (2) bekezdésében említett hatóságok foglalkoznak.

181. szakasz. - A jelen törvény rendelkezései kiegészítendőek a kihágások megállapítására és büntetésére vonatkozó törvényes előírásokkal.

182. szakasz. - A szülőnek vagy a törvényesen megbízott gyámnak jogában áll a kiskorú gyermek számára megválasztani a román tannyelvű vagy a valamely nemzeti kisebbség nyelvén folyó kötelező oktatási formát.

183. szakasz. - A preuniverzitáris magánoktatási egységek akkreditálásáról szóló külön törvénynek a kidolgozásáig a kiértékelési és akkreditálási kritériumokat és standardokat kormányhatározattal állapítják meg, a jelen törvény alapján.

184. szakasz. - A Nemzetnevelésügyi Minisztérium alárendeltségében szakszerveket hozhat létre, a törvénynek megfelelően.

185. szakasz. - A tanszemélyzetnek az állami költségvetésből finanszírozott tudományos kutatási tevékenysége a didaktikai tisztségnek megfelelő órabértől függően javadalmazandó, ha a szerződés nem tartalmaz más kikötéseket.

186. szakasz. - A 62. és 67. szakasznak megfelelően ingyenes felsőoktatás időtartamának túllépése esetén az illető hallgatók viselik a költségeket, kivéve azokat a hallgatókat, akik a törvényes szabályozások szerint az orvosi bizottság véleményezésével és az egyetemi szenátus jóváhagyásával rendelkeznek.

187. szakasz. - Az egyetemi kollégiumok abszolvenseinek szakmai státusát a jelen törvénynek a Monitorul Oficial al României-ben való közzétételétől számított 6 hónapos határidőn belül a Nemzetnevelésügyi Minisztériumnak a Munkaügyi és Társadalomgondozási Minisztériummal együtt kell megállapítania.

188. szakasz. – Az Egyetemi Charta nem tartalmazhat a hatályos törvényhozással ellentétes előírásokat. A törvények betartásának az Egyetemi Charta tartalmában való elmulasztása jog szerint semmissé teszi az illető okiratot.

189. szakasz. – A képességi vizsgát és az érettségi vizsgát a jelen törvény hatályba lépése után szervezett első szesszióval kezdve e törvény előírásai szerint kell letenni.

190. szakasz. - (1) A jelen törvény a Monitorul Oficial al României-ben való közzétételétől számított 30 napos határidő lejártával lép hatályba^{x)}. A törvény hatályba lépésének az időpontjától hatályát veszti a 28/1978. számú nevelési és oktatási törvény, valamint a jelen törvénnyel ellentétes bármely más rendelkezés.

(2) A jelen törvénynek a Monitorul Oficial al României-ben való közzétételétől számított 90 napos határidőn belül a Nemzetnevelésügyi Minisztériumnak ki kell dolgoznia a jelen törvény alkalmazásából eredő szabályzatokat, és átmeneti intézkedéseket kell megállapítania.

^{x)} Lásd a módosító szabályozó rendelkezések hatályba lépésének az időpontját is.

MEGJEGYZÉS: A jelen szám a Monitorul Oficial al României I. Részének 1999. évi 604. és 606. számából tartalmaz kivonatokat. Értelmezés tekintetében jogi hatálya csak a román nyelvű szövegnek van.

KIADÓ: ROMÁNIA PARLAMENTJE – A KÉPVISELŐHÁZ

Regia Autonomă "Monitorul Oficial", str. Izvor nr. 2-4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București,
cont nr. 2511.1-12.1/ROL Banca Comercială Română - S.A. - Sucursala "Unirea" București
și nr. 64690427282 Banca Comercială Română - S.A., sectorul 5.

Adresa pentru publicitate : Serviciul relații cu publicul și agenții economici, București,
Str. Blanduziei nr. 1, sectorul 2, telefon 211.57.30.

Tiparul : Regia Autonomă "Monitorul Oficial", tel. 490.65.52, 335.01.11/2178 și 402.21.78,
E-mail: ramomrk@bx.logicnet.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro
